

III

(Andra akter)

EUROPEISKA EKONOMISKA SAMARBETSOMRÅDET

BESLUT AV EFTAS ÖVERVAKNINGSMYNDIGHET

nr 404/14/KOL

av den 8 oktober 2014

om ordningen för investeringsincitament i Island (Island) [2016/340]

Eftas övervakningsmyndighet (nedan kallad *myndigheten*) har antagit detta beslut

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (nedan kallat *EES-avtalet*), särskilt artiklarna 61–63 och protokoll 26 till detta,

med beaktande av avtalet mellan Eftastaterna om upprättande av en övervakningsmyndighet och en domstol (nedan kallat *övervakningsavtalet*), särskilt artikel 24,

med beaktande av protokoll 3 till övervakningsavtalet (nedan kallat *protokoll 3*), särskilt artikel 1.2 i del I samt artiklarna 7.5 och 14 i del II,

efter att i enlighet med nämnda artiklar ⁽¹⁾ ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig och med beaktande av deras yttranden, och

av följande skäl:

I. BAKGRUND

1. HÄNDELSEFÖRLOPP

- (1) Den 13 oktober 2010 godkände myndigheten en ordning för investeringsincitament (nedan kallad *ordningen*) som anmälts av de isländska myndigheterna i enlighet med artikel 1.3 i del I av protokoll 3 ⁽²⁾.
- (2) Inom ramen för ordningen fanns det möjlighet att bevilja stöd i form av direktstöd, genom olika skattelättnader och genom försäljning och utarrendering av mark under marknadsvärdet till företag inom alla sektorer utom finanssektorn. Stödet beviljades i samband med en första investering i områden som är berättigade till regionalstöd (så kallade c-regioner) i Island.
- (3) Ordningen löpte ut den 31 december 2013.

⁽¹⁾ Myndighetens beslut av den 30 april 2013 att inleda ett formellt förfarande avseende stödordningen för incitament och visst investeringsavtal (EUT C 237, 15.8.2013, s. 4, och i EES Supplement nr 45, 15.8.2013, s. 1).

⁽²⁾ Finns på <http://www.eftasurv.int/media/state-aid/390-10-COL.pdf>

- (4) Den rättsliga grunden för ordningen såsom den godkänts av myndigheten var
- a) lag nr 99/2010 om incitament för nya investeringar på Island (nedan kallad *lag nr 99/2010*), som antogs av det isländska alltinget den 29 juni 2010 och trädde i kraft den 3 juli 2010, avhängigt av myndighetens godkännande, samt
 - b) förordning nr 985/2010 om incitament för nya investeringar i Island, utfärdad av industriministeriet den 25 november 2010 (nedan kallad *stimulansförordningen*), som motsvarar ett förslag till förordning som lades fram för myndigheten den 27 september 2010. Stimulansförordningen är sekundärlagstiftning, som antagits på grundval av lag nr 99/2010.
- (5) Den 30 december 2010 utfärdade industriministeriet en ny förordning, förordning nr 1150/2010 (nedan kallad *den kompletterande förordningen*) om ändring av stimulansförordningen. I enlighet med artikel 1.3 i del I av protokoll 3 skulle den kompletterande förordningen ha anmälts till myndigheten. Myndigheten mottog ingen anmälan.
- (6) Under perioden 2010–2013 har den isländska staten ingått flera avtal som den anser omfattas av ordningen och som därmed har blivit berättigade till stöd enligt den ordningen. Avtalen ⁽³⁾ är följande:
- a) Den 30 december 2010 ingick industriministeriet, på den isländska regeringens vägnar, ett investeringsavtal med Becromal Island ehf och Becromal Properties (numera Krossaneseignir ehf) (nedan tillsammans kallade *Becromal*), Stokkur Energy ehf och Becromal SpA (nedan kallat *investeringsavtalet med Becromal*).
 - b) Den 30 december 2010 ingick industriministeriet, på den isländska regeringens vägnar, ett investeringsavtal med Thorsil ehf, Timminco Ltd och Stokkur Energy ehf (nedan kallat *investeringsavtalet med Thorsil*).
 - c) Den 17 februari 2011 ingick ministeriet för industri, energi och turism, på den isländska regeringens vägnar, ett investeringsavtal med Íslenska Kísilfélagið ehf., Tomahawk Development á Íslandi ehf. och GSM Enterprises LLC (nedan kallat *investeringsavtalet med Kísilfélagiðs*).
 - d) Den 22 september 2011 ingick ministeriet för industri, energi och turism, på den isländska regeringens vägnar, ett investeringsavtal med Verne Real Estate II ehf och Verne Holdings Ltd. (nedan kallat *investeringsavtalet med Verne*).
 - e) Den 7 maj 2012 ingick ministeriet för industri, energi och turism, på den isländska regeringens vägnar, ett investeringsavtal med GMR Endurvinnslan ehf (nedan kallat *investeringsavtalet med GMR Endurvinnslan*).
 - f) Den 28 januari 2013 ingick industriministeriet, på den isländska regeringens vägnar, ett investeringsavtal med Marmeti ehf (nedan kallat *investeringsavtalet med Marmeti*).

2. FÖRFARANDE

- (7) Den 13 december 2012 anmälde den isländska regeringen efter diskussioner om förhandsanmälan och enligt artikel 1.3 i del I av protokoll 3, en rad ändringsförslag till lag 99/2010 (nedan kallade *de anmälda ändringarna*) till myndigheten.
- (8) Under den inledande granskningen av de anmälda ändringarna konstaterade myndigheten att icke anmälda ändringar gjorts av stimulansförordningen. När myndigheten gjorde ytterligare efterforskningar, fann den dessutom att flera aspekter av de investeringsavtal som skenbart ingicks enligt ordningen mellan 2010 och 2013 eventuellt kunde strida mot EES-rätten.

⁽³⁾ Investeringsavtalen är tillgängliga för allmänheten enligt artikel 21.4 i lag nr 99/2010 och finns (sedan den 4 mars 2013) på engelska och isländska på <http://stjornartidindi.is/AdvertList.aspx?ID=7F3926F3-992D-4211-903D-D4F28F1DC87A&view=2&value=ddc9274e-1111-44ac-9d52-5ffa832684fc>

- (9) Genom beslut 177/13/KOL av den 30 april 2013 inledde myndigheten ett formellt granskningsförfarande avseende ordningen och investeringsavtalen (nedan kallat *beslutet om inledande*) ⁽⁴⁾. De isländska myndigheterna och Becromal lämnade in sina synpunkter på beslutet om inledande ⁽⁵⁾. I en skrivelse av den 10 oktober 2013 vidarebefordrade myndigheten de synpunkter som Becromal lämnat till de isländska myndigheterna och uppmanade dem att lämna sitt svar på dessa synpunkter. Inga ytterligare synpunkter lämnades in av de isländska myndigheterna.
- (10) Ärendet diskuterades även vid ett möte som hölls i Bryssel den 29 april 2014 mellan myndigheten och Becromals företrädare.

3. BESKRIVNING AV ÅTGÄRDERNA

3.1 *Bakgrund*

- (11) Syftet med ordningen var att främja nya investeringar och därmed skapa arbetstillfällen i de missgynnade regionerna i Island.
- (12) Detta beslut avser tre åtgärdspaket som antogs i Island med avseende på ordningen: i) de anmälda ändringarna, ii) de icke anmälda ändringarna, och iii) investeringsavtalen. I beslutet om inledande av det formella granskningsförfarandet uttryckte myndigheten tvivel över huruvida stödåtgärderna var förenliga med EES-avtalets, och om huruvida det stöd som beviljats enligt investeringsavtalen var förenligt med ordningen såsom den godkännts.

3.2 *De anmälda ändringarna i ordningen*

- (13) Den 30 november 2012 lade regeringen fram ett förslag till alltinget angående en rad ändringar i den befintliga ordningen. Den 13 december 2012 lämnade de isländska myndigheterna in en anmälan om de föreslagna ändringarna till myndigheten. Den 13 mars 2013 antog alltinget förslaget genom lag nr 25/2013, grundat på förutsättningen att det skulle träda i kraft när myndigheten hade fattat ett beslut om godkännande av ändringarna. De anmälda ändringarna, som beskrivs i detalj i beslutet om inledande ⁽⁶⁾ utgörs av
- a) avskaffande av direktstöd,
 - b) nedsättning av bolagsskatten till 18 %,
 - c) avskaffande av stämpelskatter,
 - d) nedsättning av kommunal fastighetsskatt för nya investeringsprojekt med 50 %, och
 - e) nedsättning av socialförsäkringsavgifterna för nya investeringsprojekt med 50 %.
- (14) Dessa ändringar trädde inte i kraft förrän ordningen löpt ut.

3.3 *De icke anmälda ändringarna i ordningen*

- (15) Den isländska regeringen införde den kompletterande förordningen kort efter myndighetens godkännande av ordningen.
- (16) Genom den kompletterande förordningen ändrades en rad bestämmelser i stimulansförordningen, där villkoren för beviljande av stöd fastställs enligt lag nr 99/2010.

⁽⁴⁾ Finns på www.eftasurv.int

⁽⁵⁾ Se avsnitt 1.5 nedan.

⁽⁶⁾ Se skälen 14 och 15.

- (17) För det första påverkade den kompletterande förordningen tillämpningen av kravet på stimulansseffekt enligt ordningen i enlighet med artikel 3 i stimulansförordningen, genom en hänvisning till ett "särskilt investeringsavtal" som ingåtts före ikraftträdandet av lag nr 99/2010 ⁽⁷⁾. Såsom anges i beslutet om inledande hade myndigheten dragit den preliminära slutsatsen att denna ändring gör det möjligt att bevilja stöd till projekt som inlett före ordningens ikraftträdande.
- (18) För det andra innebar den kompletterande förordningen en ändring av artikel 8 i stimulansförordningen genom en hänvisning till tillämplig högsta bolagsskatt "[...] i enlighet med ett särskilt investeringsavtal ingånget före lagens ikraftträdande" ⁽⁸⁾. Myndigheten intog i beslutet om inledande den preliminära ståndpunkten att denna ändring dessutom tycktes möjliggöra en retroaktiv tillämpning av ordningen, genom att den tillämpliga bolagsskattesatsen före ordningens inledande användes.
- (19) För det tredje innebar den kompletterande förordningen en ändring av artikel 20 i stimulansförordningen. Denna ändring påverkade fastställandet av datumet för beräkning av giltighetstiden för de skattelättnader som tillåts enligt ordningen ⁽⁹⁾. Såsom myndigheten noterade i beslutet om inledande verkade detta ge upphov till en längsta giltighetstid för de skattelättnader som härrör från ett avtal som ingicks före ordningens ikraftträdande 2010.

3.4 Investeringsavtalen

- (20) De isländska myndigheterna lämnade kopior av sex investeringsavtal till myndigheten, som anges nedan:

	Datum	Avtal	Projekt
1	Den 30 december 2010	Investeringsavtal med Becromal	Anläggning för anodisering av aluminiumfolie i staden Akureyri
2	Den 30 december 2010	Investeringsavtal med Thorsil	Tillverkning av kiselmetall i Þorlákshöfn i kommunen Ölfus
3	Den 17 februari 2011	Investeringsavtal med Kísilfélagið	Tillverkning av kiselmetall i Helguvík i kommunen Reykjanesbær

- ⁽⁷⁾ Myndighetens översättning, tillägg till den kompletterande förordningen är markerade som understrykningar:

"Artikel 3 – Villkor för beviljande av stöd:

Vid bedömning om huruvida stöd ska beviljas för nya investeringsprojekt enligt lag 99/2010 ska följande kumulativa kriterier uppfyllas: [...]

c) det framtida investeringsprojektet har inte påbörjats innan undertecknandet av ett avtal enligt artikel 20, eller i enlighet med ett särskilt investeringsavtal före ikraftträdandet av lagen, och det har bevisats att beviljande av stödet är en förutsättning för att projektet ska förverkligas i Island."

- ⁽⁸⁾ Myndighetens översättning, tillägg till den kompletterande förordningen är markerade som understrykningar:

"Artikel 8 – Stöd avseende skatter och andra avgifter:

Regionalt stöd enligt lag nr 99/2010 kan beviljas genom sänkning av skatter eller andra avgifter förenade med det ifrågasvarande investeringsprojektet.

Ett företag som etablerats för nyinvesteringar som uppfyller de kumulativa kriterierna enligt lag 99/2010 och denna förordning ska åtnjuta följande skattemässiga undantag:

1. Bolagsskattebeloppet ska under den period som fastställs i artikel 3 inte överstiga inkomstskattesatsen giltigt vid tiden då investeringsavtalet enligt artikel 20 har ingåtts, eller i enlighet med ett särskilt investeringsavtal som ingåtts före lagen trätt i kraft."

- ⁽⁹⁾ Myndighetens översättning, tillägg till den kompletterande förordningen är markerade som understrykningar:

"Artikel 20 – Avtal om beviljande av stöd:

Om en sökande godtar ministrarnas erbjudande att ingå ett stödavtal ska ett sådant avtal om beviljande av stöd för ett investeringsprojekt undertecknas mellan den sökande och ministern på de nationella myndigheternas vägnar – och i tillämpliga delar på de lokala myndigheternas vägnar.

Löptiden för ett avtal om beviljande av stöd enligt punkt 1 ska inte överstiga 13 år räknat från datumet för avtalets ingående, med beaktande av ett särskilt investeringsavtal i det fall att ett sådant avtal avseende projektet hade ingåtts tidigare. Stöd som beviljats på grundval av artikel 9 i lag 99/2010 ska tillämpas för tio år från och med det datum då skattskyldigheten inträffar eller skyldigheten att betala de relevanta avgifterna enligt artikel 9.2 i lag 99/2010 utlöses, förutsatt att det inte överskrider 13 år efter undertecknande av ett avtal om beviljande av stöd, med beaktande av ett särskilt investeringsavtal i det fall ett sådant avtal avseende projektet hade ingåtts tidigare. Det aktuella nettovärdet av det beräknade totala statliga stöd som beviljas under ett investeringsavtals löptid ska anges i avtalet. Ett investeringsavtal som ingåtts på grundval av lag 99/2010 ska offentliggöras i del B i den officiella tidningen".

	Datum	Avtal	Projekt
4	Den 27 september 2011	Investeringsavtal med Verne	Datacenter i kommunen Reykjanesbær
5	Den 7 maj 2012	Investeringsavtal med GMR Endurvinnslan	Anläggning för stålåtervinning i Grundartangi i kommunen Hvalfjarðarsveit
6	Den 28 januari 2013	Investeringsavtal med Marmeti	Fiskefabrik i staden Sandgerði

4. REDOGÖRELSE FÖR SKÄLEN ATT INLEDA DET FORMELLA GRANSKNINGSFÖRFARANDET

- (21) Beträffande de anmälda ändringarna som anges i lag nr 25/2013 var myndighetens preliminära uppfattning i beslutet om inledande att de anmälda ändringarna borde klassas som nytt stöd, enligt definitionen i artikel 1 c del II i protokoll 3. Dessa ändringar kunde dessutom inte behandlas separat från den ursprungliga ordningen. Myndigheten ansåg därför att hela ordningen skulle anses som nytt stöd, vilket krävde ett nytt godkännande innan den kunde genomföras ⁽¹⁰⁾.
- (22) Enligt myndighetens preliminära bedömning angående de icke anmälda ändringarna som trädde i kraft genom den kompletterande förordningen, hade dessa haft en negativ effekt på kravet på stimulans effekt enligt den ursprungliga ordningen, eftersom de ledde till att ordningens räckvidd ökade utöver den ordning som godkänts genom myndighetens beslut nr 390/10/KOL. Det visade sig framför allt att den kompletterande förordningen möjliggjorde beviljande av stöd till projekt som redan hade inletts innan ordningen trätt i kraft.
- (23) Myndigheten intog följaktligen den preliminära ståndpunkten att de icke anmälda ändringarna i ordningen skulle påverka bedömningen av ordningen såsom den ursprungligen hade godkänt den. Framför allt skulle de förändra myndighetens bedömning av stimulans effekten, som är en central del av bedömningen av stödets förenlighet med artikel 61.3 c i EES-avtalet. Myndigheten intog följaktligen den preliminära ståndpunkten att hela ordningen, i dess lydelse enligt den kompletterande förordningen, borde utgöra nytt stöd enligt artikel 1 i del II i protokoll 3 ⁽¹¹⁾.
- (24) I syfte att granska stimulans effekten undersökte myndigheten hur ordningen hade tillämpats sedan den trädde i kraft 2010 ⁽¹²⁾. I detta sammanhang erhöll myndigheten detaljerade uppgifter om de investeringsavtal som ingicks och som enligt de isländska myndigheterna var förenliga med ordningen.
- (25) Efter bedömningen av investeringsavtalen och avseende ordningens tillämpning hyste myndigheten tvivel om huruvida tillämpningen av ordningen var förenlig med ordningen såsom den godkänts. Den slog fast att det fanns tvivel om huruvida bestämmelserna och mekanismerna i ordningen på ett tillräckligt tydligt sätt säkerställde att stödet var begränsat och proportionellt för att uppfylla de regionala stödmålen, och om den inte snarare utgör en form av driftstöd ⁽¹³⁾.
- (26) Myndigheten uttryckte vidare tvivel om huruvida den kompletterande förordningen var förenlig med EES-avtalets funktion eftersom den föreföll möjliggöra en retroaktiv tillämpning av ordningen avseende bolagsskattesatsen samt en längst giltighetstid för skattelättnaderna för avtal som ingåtts före ordningens ikraftträdande ⁽¹⁴⁾.

⁽¹⁰⁾ Se skälen 42–46.

⁽¹¹⁾ Se skäl 50.

⁽¹²⁾ Se avsnitt 4.2.1

⁽¹³⁾ Se skälen 59–70.

⁽¹⁴⁾ Se skälen 72–83.

- (27) Myndigheten tvivlade således på om ordningen, såsom den tillämpats och ändrats genom den kompletterande förordningen och lag nr 25/2013, kunde anses förenlig med EES-avtalet ⁽¹⁵⁾.
- (28) Slutligen, och avseende investeringsavtalen, hyste myndigheten tvivel om huruvida stödet enligt dessa avtal beviljats inom ramen för ordningens tillämpningsområde och om stödet kunde anses förenligt med EES-avtalets funktion ⁽¹⁶⁾.

5. SYNUNKTER SOM MOTTAGITS AV MYNDIGHETEN

- (29) Genom skrivelse av den 8 juli 2013 inkom de isländska myndigheterna med synpunkter på myndighetens beslut om inledande. De isländska myndigheterna lämnade också kopior på
- a) ett investeringsavtal mellan den isländska staten och Becromal av den 7 juli 2009,
 - b) ett investeringsavtal mellan den isländska staten och Kísilfélagið av den 29 maj 2009,
 - c) ett investeringsavtal mellan den isländska staten och Verne av den 29 maj 2009, och
 - d) ett nyhetsinlag från Ríkisútvarpið (det statliga isländska tv-företaget), av den 4 maj 2012, om projektet i Kísilfélagið.
- (30) Den 3 oktober 2013 mottog myndigheten synpunkter från Becromal. Becromal lämnade också in en skrivelse från industriministern som tjänstgjorde mellan den 24 maj 2007 och den 10 maj 2009, kopior på e-postkorrespondens med tjänstemän vid industriministeriet och en affärsplan från 2007. Dessutom, på begäran av Becromal, hölls det ett möte i Bryssel den 29 april 2014 för att diskutera ärendet och myndighetens preliminära slutsatser.
- (31) Myndigheten har inte mottagit synpunkter från de andra påstådda stödmottagarna (dvs. Verne, Marmeti, Íslenska Kísilfélagið, Endurvinnslan och Thorsil).

5.1 *De isländska myndigheternas synpunkter*

- (32) De isländska myndigheterna har lämnat synpunkter på den kompletterande förordningen och de enskilda investeringsavtalen.
- (33) De isländska myndigheterna har beklagat att inget av de ingångna investeringsavtalen innehåller en hänvisning till det beviljade stödets nettonuvärde, och att endast två av sex investeringsavtal (investeringsavtalet med Becromal och investeringsavtalet med Verne) innehåller en hänvisning till investeringskostnaden för respektive projekt, vilket är ett krav enligt ordningen såsom den godkänts. De isländska myndigheterna har förbundet sig att ändra avtalen och föra in relevanta uppgifter.
- (34) De isländska myndigheterna har dessutom förklarat att de respekterar myndighetens preliminära ståndpunkt om att vissa bestämmelser i avtalen med Kísilfélagið, Thorsil och GMR Endurvinnslan, som erbjöd fler incitament än de som föreskrivs i lag nr 99/2010 och möjligheten att förlänga stödperioden utöver den ursprungliga perioden på 10–13 år, inte är förenliga med ordningen såsom den godkänts. De isländska myndigheterna har i enlighet med detta åtagit sig att ändra de ifrågasvarande investeringsavtalen och att stryka dessa bestämmelser (se avsnitt II. 5).

5.1.1 **Den kompletterande förordningen**

- (35) De isländska myndigheterna har framfört en rad kommentarer och synpunkter avseende myndighetens bedömning i beslutet om inledande angående de icke-anmälda ändringarna i ordningen enligt den kompletterande förordningen.

⁽¹⁵⁾ Se skäl 85.

⁽¹⁶⁾ Se skälen 160–163.

- (36) De isländska myndigheterna har anfört att hänvisningen till ett "särskilt investeringsavtal" (som lagts till i artiklarna 3, 8 och 20 i stimulansförordningen genom den kompletterande förordningen) endast syftar på förberedelsen av ett investeringsprojekt som hur som helst måste uppfylla kraven för stimulansseffekt enligt stimulansförordningen i dess lydelse enligt den kompletterade förordningen.
- (37) I beslutet om inledande slog myndigheten fast att avtalen med Becromal, Kísilfélagið och Verne verkade ha ingåtts innan ordningen trädde i kraft.
- (38) I detta avseende har de isländska myndigheterna hävdade att de ändringar som införts i ordningen genom den kompletterande förordningen endast gäller ett särskilt investeringsavtal: ett avtal med Becromal som ingicks före investeringsavtalet den 30 december 2010. De isländska myndigheterna har anfört att enda syftet med ändringarna var att anpassa Becromal-projektet. De har vidare betonat att inga fler investeringsavtal har ingåtts eller skulle ingås i enlighet med de ändringar som tillkommit enligt den kompletterande förordningen.
- (39) De isländska myndigheterna har följaktligen anfört att den kompletterande förordningen inte haft någon inverkan på investeringsavtalet med Kísilfélagið. De hävdar att de relevanta bestämmelserna i investeringsavtalet med Kísilfélagið av den 29 maj 2009 skiljer sig från det investeringsavtal som ingicks mellan den isländska staten och Kísilfélagið den 20 maj 2009, angående undantag från valutarestriktioner. De isländska myndigheterna anser således att det första avtalet inte kan anses vara ett "särskilt investeringsavtal" i den mening som avses i den kompletterande förordningen. I detta avseende påpekade de isländska myndigheterna även att i skrivande stund hade arbetet med det projekt som skulle stödjas genom investeringsavtalet med Kísilfélagið ännu inte inletts.
- (40) De isländska myndigheterna har dessutom påpekat att den kompletterande förordningen inte påverkar avtalet med Verne, eftersom det inte funnits något tidigare investeringsavtal med Verne. Enligt de isländska myndigheterna hade ett utkast till avtal påbörjats (men inte skrivits under) den 23 oktober 2009. Därför har de isländska myndigheterna inte ansett att något investeringsavtal som skulle kunna anses vara ett "särskilt investeringsavtal" enligt den kompletterande förordningen har ingåtts med Verne.

5.1.2 Investeringsavtalen

- (41) I sitt beslut om inledande framförde myndigheten tvivel om huruvida avtalen med Verne och Becromal låg inom ramen för förordningen, eftersom båda projekten verkade ha inletts redan innan ordningen trädde i kraft 2010. Myndigheten uttryckte vidare tvivel om huruvida kriterierna för stimulansseffekt uppfylldes avseende investeringsavtalet med Kísilfélagið. Myndigheten konstaterade dock att den vid den tidpunkten inte hade tillräcklig information angående projektets status.
- (42) Till svar på detta har de isländska myndigheterna anfört följande:
- Becromal-projektet inledde byggnadsarbeten efter det att investeringsavtalet ingåtts den 29 maj 2009, före investeringsavtalet med Becromal (som ingicks den 30 december 2010).
 - Kísilfélagið-projektet hade inte påbörjats när de isländska myndigheterna skickade in sina synpunkter till myndigheten. Det avtal som ingicks den 29 maj 2009 avser ett undantag från valutarestriktioner och saknar betydelse för stimulansseffekten.
 - Det finns heller inget samband mellan investeringsavtalet med Verne av den 27 september 2011 och utkastet till avtal av den 23 oktober 2009, som anmäldes till myndigheten men senare drogs tillbaka.
- (43) De isländska myndigheterna har dessutom hävdade att alla investeringsavtal, med undantag av investeringsavtalet med Becromal, omfattas av den godkända ordningen (snarare än av den ändrade kompletterande förordningen),

vad avser bestämmelserna i artikel 8 i stimulansförordningen (gällande stöd avseende skatter och andra avgifter). I detta sammanhang har de även anfört att ändringarna i den kompletterande förordningen, som ger möjlighet att tillämpa bolagsskattesatsen innan ordningens ikraftträdande, endast var menade att omfatta investeringsavtalet med Becromal.

- (44) Enligt de isländska myndigheterna granskade kommittén för incitament, som inkluderar ledamöter utsedda av finansministeriet och ministeriet för industri och innovation, alla projekt. Kommittén bedömde huruvida vart och ett av projekten uppfyllde urvalskriterierna enligt lag 99/2010 och stimulansförordningen. Enligt de isländska myndigheterna genomförde det officiella investeringsorganet i Island en kostnadsnyttoanalys av varje projekt innan avtalen ingicks ⁽¹⁷⁾.
- (45) De isländska myndigheterna hävdade att även om investeringsavtalen med Kísilfélagið, Thorsil, GMR Endurvinnslan och Marmeti inte innehåller uttryckliga hänvisningar till varje projekts investeringskostnad och att en hänvisning till den totala stödnivån eller stödtaket saknas, omfattas de ändå av stränga övervakningskrav för att kontrollera att de incitament som tillhandahålls genom avtalen används på rätt sätt. I avtalen fastställs också att om det skulle visa sig att de incitament som fastställts i detta avtal överstigit de högsta tillåtna nivåerna enligt lag 99/2010 eller i avtalet, kommer det överskjutande beloppet att återkrävas från företaget och tillhandahållandet av ytterligare incitament kommer att avbrytas ⁽¹⁸⁾. Enligt de isländska myndigheterna skulle därför det stöd som tillhandahållits enligt dessa avtal aldrig ha kunnat överskrida de tillåtna stödnivåerna enligt ordningen.
- (46) Beträffande investeringsavtalet med Becromal anser de isländska myndigheterna att Becromal inte fattade några bindande beslut angående investeringen i fråga innan ordningens ikraftträdande. Dessutom har Becromal fortfarande inte fattat några beslut angående investeringen i [...]. Om Becromal skulle besluta att gå vidare med sin investering i [...], på grundval av en av företaget oberoende bedömning och ett separat beslut, skulle de isländska myndigheterna anse att denna investering skulle vara berättigad till stöd enligt ordningen, förutsatt att alla nödvändiga krav uppfylls.
- (47) När det gäller investeringsavtalet med Verne, har de isländska myndigheterna anfört att Verne hade incitament att utföra projektet i överensstämmelse med ordningen, med tanke på att de egentligen hade tänkt att lägga ner sitt ursprungliga projekt för ett datacenter och stoppa alla byggnadsarbeten där på grund av finanskrisen.
- (48) De isländska myndigheterna har vidare anfört att investeringsavtalet med Verne avser ett nytt projekt, som inte har något att göra med det ursprungliga projektet (som hade blivit inaktuellt i december 2009). De hävdar att detta nya avtal har andra kontraktsvillkor, nämligen följande:
- Parterna är andra.
 - Nytt kapital har tillförts den nya enhet som har inrättats för att kunna åtnjuta stöd enligt ordningen.
 - Den potentiella investeringsnivån är lägre.
 - Den avser en utbyggnad av datacentrets lokaler och infrastruktur.
 - Parterna är inte undantagna från rättsliga skyldigheter som t.ex. begränsningar avseende kapitalkontroll, industriavgifter, vägförbindelseavgifter mm.
 - Den innebär ytterligare skyldigheter avseende överlåtelse av aktier.
- (49) De isländska myndigheterna har också anfört att investeringsavtalet med Verne av den 27 september 2011 har ett snävare tillämpningsområde än avtalet från 2009 när det gäller fördelarna med det statliga stödet. Till exempel har inkomstskatten fastställts till 20 % i stället för 15 % enligt avtalet från 2009. Dessutom är giltighetstiden 13 år (i stället för 20) och de isländska myndigheternas tillsynsbefogenheter har utökats.

⁽¹⁷⁾ "Invest in Iceland" är en statlig myndighet som erbjuder utländska investerare information om investeringsmöjligheter i Island och om företagsklimatet. "Invest in Iceland" samlar också in uppgifter om företagsklimatet i Island, organiserar besök på anläggningar och möten med potentiella investerare, bedriver lobbyarbete för bättre villkor för utländska investerare och påverkar det lagstiftande organet. "Invest in Iceland" upprättades genom lag nr 38/2010, lagen om Islandfrämjande. Mer information finns tillgänglig på nätet: <http://www.invest.is/>.

⁽¹⁸⁾ Se artikel 22.5 i investeringsavtalet med Kísilfélagið, artikel 21.5 i investeringsavtalet med Thorsil, artikel 22.5 i investeringsavtalet med GMR Endurvinnslan och artikel 20.5 i investeringsavtalet med Marmeti.

- (50) De isländska myndigheterna anser därmed att investeringsavtalet med Verne är helt förenligt med villkoren i ordningen.

5.1.3 De anmälda ändringarna

- (51) När det gäller de anmälda ändringarna i ordningen efter antagandet av lag 25/2013, anser de isländska myndigheterna att dessa inte bör anses vara en del av ordningen innan myndigheten har godkänt dem. Eftersom myndigheten inte godkände de anmälda ändringarna innan ordningen sin helhet upphörde att gälla trädde de inte i kraft.

5.1.4 Föreslagna åtgärder

- (52) När det gäller den kompletterande förordningen, har de isländska myndigheterna förklarat sig villiga att dra tillbaka och ogiltigförklara den med omedelbar verkan.

- (53) De isländska myndigheterna har föreslagit följande åtgärder:

- a) Siffrorna i beräkningen i kostnadsnyttoanalysen som utförts av det officiella investeringsorganet i Island kommer att föras in i investeringsavtalen, liksom i andra eventuella framtida avtal.
- b) Investeringsavtalen, liksom andra eventuella framtida avtal, kommer att ändras med en hänvisning till ett totalt tak för de stödberättigande kostnaderna.
- c) Bestämmelsen i investeringsavtalen med Kísilfélagið, Verne, GMR Endurvinnslan och Marmeti, om att stödmottagarna i det fall att ändringar görs av lag nr 99/2010, som enligt företaget innebär ytterligare incitament än de som redan föreskrivs i lagen, har rätt att ändra sina investeringsavtal och få ”nya incitament, som ska träda i kraft från och med dagen för undertecknandet av det ändrade avtalet”, ska strykas.
- d) Klausulen i investeringsavtalen med Becromal och Thorsil angående möjligheten till en förlängning av stödperioden utöver den längsta varaktighet som anges i ordningen, ska strykas.

5.2 Kommentarer från Becromal

- (54) Becromal har hävdad att dess investeringsavtal uppfyller principerna om förenlighet med regionalt stöd enligt artikel 61.3 c i EES-avtalet, liksom bestämmelserna i myndighetens riktlinjer för kriterier för ingående bedömningar av regionalstöd till stora investeringsprojekt (nedan kallade *LIP-riktlinjerna*)⁽¹⁹⁾. Becromal har vidare hävdad att de beviljade investeringsincitamenten är förenliga med de incitament som föreskrivs i ordningen.
- (55) Becromal har särskilt påpekat att stödåtgärderna har positiva effekter: ökad ekonomisk tillväxt och sysselsättning (direkta och indirekta arbetstillfällen), ökade utbildningsbehov till följd av behovet av specifika kunskaper samt skapande av klustereffekter.
- (56) Becromal anser även att statligt stöd var det lämpliga medlet för att skapa en stabil ekonomisk miljö i Island och främja utländska investeringar.
- (57) Därför måste myndigheten vid granskningen av stödets stimulansseffekt även granska stödets ekonomiska natur (dvs. huruvida det har bidragit till en förändring i stödmottagarens beteende). Avseende begreppet stimulansseffekt, samtycker inte Becromal till myndighetens hänvisning i beslutet om inledande till Kronoply-domen, enligt vilken myndigheten hävdade att den kan grunda sin bedömning av stimulansseffekten på en omständighet som gäller den kronologiska ordningen⁽²⁰⁾. Becromal hävdar att denna dom gällde tolkningen av de tidigare riktlinjerna för

⁽¹⁹⁾ Finns på <http://www.efasurv.int/media/state-aid-guidelines/Part-III—Criteria-for-an-In-depth-Assessment-of-Regional-Aid-to-Large-Investment-Projects.pdf>

⁽²⁰⁾ Mål T-162/06 Kronoply, REG (2009), s. II-1, punkt 101.

regionalstöd från 1998 och att granskningen av stödärenden har förändrats sedan dess eftersom en mer detaljerad ekonomisk analys har införts ⁽²¹⁾. Därför måste myndigheten vid granskningen av stödets stimulans effekt även granska stödets ekonomiska natur (dvs. huruvida det har bidragit till en förändring i stödmottagarens beteende) ⁽²²⁾.

- (58) Becromal gör vidare gällande att markförvärv och/eller byggande av en anläggning inte nödvändigtvis utgör början på ett investeringsbeslut, eftersom en sådan investering enkelt kan säljas när som helst. Däremot borde beställning av utrustning som blivit speciellt utformad för en specifik anläggning utgöra "arbetets början" i den mening som avses i riktlinjerna för regionalstöd. Enligt Becromal började anläggningen att byggas 2008, efter ett formellt erbjudande från de isländska myndigheterna att ingå ett investeringsavtal. Specialutrustning beställdes enligt Becromal inte förrän 2009, när förhandlingarna om det förberedande investeringsavtalet redan hade påbörjats.
- (59) Dessutom har en investering på cirka 76 miljoner euro under fas I i Becromalprojektet redan gjorts ⁽²³⁾ [...].
- (60) Becromal har också lämnat in en skrivelse av den 20 september 2013, från den förre industriministern, i vilken denne bekräftar att regeringen hade beslutat att ingå ett investeringsavtal med företaget 2007 och att arbetet med avtalet hade påbörjats 2008. Under den tid då utkastet till investeringsavtal utarbetades beslutade man att som en tillfällig åtgärd till dess att det slutliga avtalet färdigställts, att ingå ett mindre formellt investeringsavtal med Becromal genom att bevilja företaget undantag från kapitalkontrollerna.
- (61) Enligt Becromal godtogs inte dess begäran om att ingå ett fullständigt investeringsavtal 2009. De anser att de isländska myndigheterna vägrade att ingå ett investeringsavtal med företaget innan ordningen för investeringsincitament hade inrättats. Dessutom undertecknades 2009 ett avtal som föregick investeringsavtalet med syfte att medge Becromal undantag från kapitalkontrollerna. Det fullständiga avtalet undertecknades inte förrän 2010, till följd av utvecklingen av en ordning för investeringsincitament och den ekonomiska krisen.
- (62) Becromal har vidare anfört att man ännu inte har utnyttjat alla fördelar med stimulansåtgärderna enligt avtalet. Enligt de uppgifter som lämnats in har de isländska myndigheterna än så länge inte beviljat utbildningsstöd. Det stöd som hittills mottagits enligt investeringsavtalet med Becromal uppgår till följande:

En minskning med 20 % av de sociala avgifterna	EUR [...]
Undantag från punktskatter	EUR [...]
Minskning av stämpelskatter	EUR [...]
Totalt	EUR [...]

- (63) Becromal har vidare anfört att stödåtgärderna inte har påverkat handeln inom EES-området, eftersom marknaden för anodiserad aluminiumfolie för användning i elektrolytkondensatorer är global och att de största konkurrenterna är bolag från [...].

II. BEDÖMNING

1. BEDÖMNINGENS OMFATTNING

- (64) Mot bakgrund av de uppgifter som inkommit under det formella granskningsförfarandet anser myndigheten att det är lämpligt att begränsa omfattningen av sin bedömning.

⁽²¹⁾ Förenade målen C-630/11 P till 633/11 P HGA Srl ECLI:EU:C:2013:387.

⁽²²⁾ Så som angetts i Becromals inlägga: "Följaktligen innebär förvärv av mark och/eller byggande av en anläggning inte nödvändigtvis början av ett investeringsbeslut. En sådan investering kan lätt säljas när som helst. Beställning av utrustning som blivit speciellt utformad för en specifik anläggning utgör emellertid arbetets början" (s. 10).

⁽²³⁾ För en mer ingående beskrivning av Becromal-projektet, se avsnitt II.4 nedan.

1.1 *Ordningens varaktighet*

- (65) Ordningen, såsom den godkänts genom beslut nr 390/10/KOL, upphörde den 31 december 2013.
- (66) De anmälda ändringarna i ordningen (enligt lag nr 25/2013) trädde inte i kraft eftersom de inte godkändes av myndigheten innan ordningen slutat gälla. Härav följer att de anmälda ändringarna inte har gynnat några av de företag som redan hade ingått ett investeringsavtal med de isländska myndigheterna.
- (67) Det faktum att ordningen upphört att gälla innebär att inga fler investeringsavtal kunde ingås enligt denna.
- (68) Myndigheten anser därför att en formell granskning av ordningen, som inletts enligt artikel 1 i beslutet om inledande, inte längre behövs. Myndigheten måste därför avsluta undersökningen avseende ordningen i sig, med undantag för de ändringar som tillkommit genom den kompletterande förordningen.
- (69) Avseende de ändringar som tillkommit genom den kompletterande förordningen (som gäller tillämpningen av stimulans-effekten enligt ordningen, tillämpningen av högsta tillåtna bolagsskatt och datum för beräkning av den längsta giltighetstiden för de skattelättnader som tillåts enligt ordningen), kommer myndigheten att göra sin bedömning på följande sätt: i) granska om dessa ändringar utgör statligt stöd, ii) om så är fallet, granska åtgärdernas karaktär av statligt stöd.

1.2 *Investeringsavtalet med Marmeti*

- (70) Investeringsavtalet med Marmeti omfattade uppbyggnad och drift av en beredningsanläggning för fisk i Sandgerði. Marmetis verksamhet omfattade saltning och torkning av fisk- och skaldjursprodukter. Marmeti grundades 2012 och inledde sin verksamhet i februari 2013. Företaget bedrev sin verksamhet under åtta månader och den 18 februari 2014 försattes Marmeti i konkurs.
- (71) Myndigheten konstaterar att för att bestämmelserna om statligt stöd i artiklarna 61–63 i EES-avtalet ska gälla, måste det statliga stödet beviljas företag som deltar i produktionen av sådana produkter som omfattas av EES-avtalets räckvidd. Följande anges i artikel 8.3 i EES-avtalet:

”Om inget annat anges, skall bestämmelserna i detta avtal tillämpas endast på

- a) varor som faller under kapitlen 25–97 i systemet för harmoniserad varubeskrivning och kodifiering, med undantag för varor som räknas upp i protokoll 2,
- b) varor som anges i protokoll 3, i enlighet med de speciella arrangemang som anges i protokollet.”

- (72) Artikel 8.3 i EES-avtalet begränsar på så sätt EES-avtalets tillämpningsområde till de ovannämnda varorna, om inget annat anges i EES-avtalet. Fisk och fiskeprodukter, i den mån de inte faller under kapitlen 25–97 i systemet för harmoniserad varubeskrivning och kodifiering (”HS”) eller anges i protokoll 3, faller utanför tillämpningsområdet för EES-avtalet. Trots att det i artikel 4 i protokoll 9 till EES-avtalet föreskrivs att ”[...]statligt stöd till fiskerisektorn som snedvrider konkurrensen skall avskaffas”, tillfaller behörigheten att bedöma statligt stöd till fiskerisektorn parterna i EES-avtalet ⁽²⁴⁾.
- (73) Myndigheten anser att de varor som tillverkades av Marmeti omfattades av kapitlen 3, 5, 15, 16 och 23 i systemet för harmoniserad varubeskrivning och kodifiering (”HS”), vilket i sin tur innebär att de inte omfattades av produktbeskrivningen i EES-avtalet. Myndigheten är därför inte behörig att bedöma eventuellt stöd som beviljats enligt investeringsavtalet med Marmeti.
- (74) Mot den bakgrunden avslutar myndigheten sin granskning av investeringsavtalet med Marmeti.

⁽²⁴⁾ För en närmare analys av de produkter som omfattas av räckvidden för EES-avtalet och myndighetens behörighet inom statligt stöd, se övervakningsmyndighetens beslut nr 176/05/KOL angående påstått statligt stöd för fiskerisektorn som finns på nätet på <http://www.eftasurv.int/?1=1&showLinkID=10276&1=1>.

1.3 Slutsats

- (75) Mot bakgrund av det ovanstående kommer myndigheten att begränsa sin bedömning till de ändringar av ordningen som infördes genom den kompletterande förordningen och hur de påverkade investeringsavtalen med Becromal, Kísilfélagið, Verne, Thorsil och GMR Endurvinnslan (nedan kallade *de fem investeringsavtalen*).

2. FÖREKOMST AV STATLIGT STÖD

2.1 Statligt stöd i den mening som avses i artikel 61.1 i EES-avtalet

- (76) Artikel 61.1 i EES-avtalet har följande lydelse:

”Om inte annat föreskrivs i detta avtal, är stöd som ges av EG-medlemsstater, Eftastater eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrیدا konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med detta avtal i den utsträckning det påverkar handeln mellan de avtalsslutande parterna”.

- (77) Myndigheten kommer hädanefter att bedöma huruvida kriterierna för förekomsten av statligt stöd i den mening som avses i artikel 61.1 i EES-avtalet uppfylls för i) ordningen i dess lydelse enligt den kompletterande förordningen och ii) de fem investeringsavtalen.

2.2 Förekomst av statliga medel

- (78) För att betraktas som statligt stöd måste stödet ges av staten eller med hjälp av statliga medel. När det gäller regler för statligt stöd avses med ”staten” även regionala och lokala organ⁽²⁵⁾. En förlust av skatteintäkter är likvärdigt med förbrukning av statliga medel i form av skatteutgifter, och statligt stöd kan likaväl ges genom skatteregler i lagar, andra författningar eller i skattemyndigheternas skönsmässiga praxis⁽²⁶⁾. Minskning av beskattningsunderlaget eller undantag eller nedsättning av skatt, avgifter eller tullar, innebär förlorade intäkter och är därför lika med förbrukning av statliga medel i form av skatteutgifter.

2.2.1 Ordningen enligt lydelsen i den kompletterande förordningen

- (79) Myndigheten drog i beslut nr 390/10/KOL den slutsatsen att ordningen utgjorde en överföring av statliga medel. De ändringar som infördes genom den kompletterande förordningen ändrar inte denna slutsats.

2.2.2 De fem investeringsavtalen

- (80) De fem investeringsavtalen innehöll särskilt följande undantag från skatter och avgifter:
- a) Det maximala bolagsskattebeloppet för företaget som investerade i det relevanta projektet beräknades enligt den skattesats som gällde vid tiden för undertecknandet av ett avtal mellan företaget och industriministeriet.
 - b) Undantag beviljades från avskrivningsreglerna enligt följande:
 - i) Avskrivning av tillgångar till noll restvärde, i stället för den lagstadgade inkomstskatten på 10 % enligt lag nr 90/2003.
 - ii) Det år då tillgångarna tas i bruk kan mottagaren välja att skriva av tillgångarna proportionellt enligt den årliga avskrivningen, i stället för en avskrivning per helt år, enligt artikel 34 i lag 90/2003.

⁽²⁵⁾ Mål 248/84 Tyskland mot kommissionen, REG (1987), s. 4013, punkt 17.

⁽²⁶⁾ Se punkt 3 i myndighetens riktlinjer för bolagsbeskattning.

- c) Befrielse från avgifterna för industrin enligt lag nr 134/1992 och från avgifter för marknaden enligt lag nr 160/2002.
 - d) Stämpelskatt på handlingar rörande investeringen fastställdes till 0,15 % i stället för den lagstadgade stämpelskatten enligt lag 36/1978.
 - e) Undantag från avgifterna för elsäkerhetskontroll enligt artikel 14.1.1, 14.1.4 och 14.1.5 i lag nr 146/1996.
 - f) Den kommunala fastighetsskatten fastställdes till ett värde som var 30 % lägre än maximibeloppet enligt kapitel II i lag nr 4/1995.
 - g) De allmänna socialförsäkringsavgifterna beräknades 20 % lägre än vad som krävs enligt artikel 2.3. i lag nr 113/1990.
 - h) Undantag från tullar enligt lag nr 88/2005 och från punktskatter enligt lag nr 97/1987.
- (81) Ingressen till investeringsavtalet med Kísilfélagið innehåller hänvisningar till ett avtal mellan Kísilfélagið, Reykjanesbærs kommun och företaget för hamninvesteringar angående licensvillkor och avgiftsbeläggning, inbegripet principer för fastighetsskatt och markarrende⁽²⁷⁾. Markarrende under marknadspris innebär en förlust av skatteintäkter och utgör därmed en överföring av statens medel.
- (82) Mot bakgrund av ovanstående drar myndigheten slutsatsen att statliga medel likväl har ingått i de fem investeringsavtalen.

2.3 Gynnande av vissa företag eller viss produktion

2.3.1 Ordningen enligt lydelsen i den kompletterande förordningen

- (83) I beslut nr 390/10/KOL drog myndigheten slutsatsen att ordningen var selektiv på så sätt att endast företag som investerade i vissa stödberättigade regioner i Island enligt artikel 61.3 c i EES-avtalet kunde få stöd. Myndigheten konstaterade också att ordningen gav mottagarna möjlighet att bli befriade från en del av de kostnader som de i normala fall skulle ha betalat själva inom ramen för verksamheten. Dessa kostnader inbegrep betalning av tillämplig bolagsskattesats vid varje given tidpunkt, den schablonmässiga kommunala fastighetsskatten och de allmänt tillämpliga socialförsäkringsavgifterna.
- (84) Myndigheten godtar de isländska myndigheternas argument att ändringarna enligt den kompletterande förordningen ledde till en utökning av de förmåner som beviljats Becromal enligt ordningen. Ändringarna till följd av den kompletterande förordningen utgör en selektiv åtgärd, eftersom de avser ett visst företag.
- (85) Myndigheten drar därför slutsatsen att den kompletterande förordningen gynnar vissa företag och viss produktion i den mening som avses i artikel 61.1 i EES-avtalet.

2.3.2 De fem investeringsavtalen

- (86) På liknande sätt är det enskilda företag som gynnas av de fem investeringsavtalen och därmed är åtgärderna selektiva.
- (87) Begreppet stöd är mer allmänt än begreppet subvention, eftersom det inte enbart omfattar sådana konkreta förmåner som subventioner utan även ingripanden som på olika sätt minskar de kostnader som normalt belastar

⁽²⁷⁾ Försäljning och utarrendering av mark under marknadsvärdet var en av de stödåtgärder som omfattades av ordningen, se avdelning I.2.5.2.6 och avdelning I.2.5.3 i beslut 390/10/KOL.

företagets budget och som därigenom, utan att det är fråga om subventioner i strikt bemärkelse, är av samma karaktär och har samma effekter ⁽²⁸⁾. Åtgärder genom vilka de offentliga myndigheterna beviljar vissa företag en skattelättnad, även om de inte innehåller någon direkt överföring av statliga medel, placerar mottagarna i en mer gynnsam finansiell situation än andra skattebetalare och utgör därmed, enligt etablerad rättspraxis, statligt stöd eller stöd som beviljas med statliga medel ⁽²⁹⁾.

- (88) De fem investeringsavtalen gav mottagarna möjlighet att bli befriade från en del av de kostnader som de i normala fall skulle ha betalat själva inom ramen för verksamheten, så som tillämplig bolagsskattesats vid varje given tidpunkt, den schablonmässiga kommunala fastighetsskatten och de allmänt tillämpliga socialförsäkringsavgifterna.
- (89) Myndigheten drar därför slutsatsen att de fem investeringsavtalen gynnar vissa företag och viss produktion i den mening som avses i artikel 61.1 i EES-avtalet.

2.4 *Snedvridning av konkurrensen och påverkan på handeln mellan de avtalslutande parterna*

- (90) För att klassificera en nationell åtgärd som statligt stöd är det enligt etablerad rättspraxis inte nödvändigt att styrka att stödet faktiskt påverkar handeln mellan de avtalslutande parterna och snedvrider konkurrensen, utan det räcker att undersöka huruvida stödet kan ha en sådan inverkan ⁽³⁰⁾.
- (91) När stöd som ges av en Efta-stat förstärker ett företags ställning i förhållande till andra konkurrerande företag inom EES, måste det dessutom anses att denna ställning påverkas av detta stöd ⁽³¹⁾.

2.4.1 **Ordningen enligt lydelsen i den kompletterande förordningen**

- (92) I beslut nr 390/10/KOL drog myndigheten slutsatsen att ordningen stärkte de stödda företagens konkurrenssituation i de stödberättigade områdena jämfört med deras faktiska eller potentiella konkurrenter inom EES. De ändringar som infördes genom den kompletterande förordningen ändrar inte denna slutsats.

2.4.2 **De fem investeringsavtalen**

- (93) Investeringsavtalet med Becromal stärker Becromals konkurrenssituation i förhållande till andra producenter av anodiserad aluminiumfolie för elektrolytkondensatorer. Såsom Becromal har bekräftat, är marknaden för anodiserad aluminiumfolie för användning i elektrolytkondensatorer global och bland Becromals kunder finns företag i [...] och [...]. Det faktum att Becromals största konkurrenter är företag från [...] betyder dock inte att handeln inom EES inte påverkas.
- (94) Investeringsavtalet med Verne stärker Vernes konkurrenssituation i förhållande till andra datacenter etablerade i Island. Verne driver ett datacenter för global grossistleverans av tjänster för kunder inom EES-området och världsmarknaden.
- (95) Investeringsavtalet med Kísilfélagið stärker Kísilfélagiðs konkurrenssituation i förhållande till andra producenter av metallurgisk kisel och kiseldamm. Marknaden för metallurgisk kisel och kiseldamm är global.
- (96) Investeringsavtalet med Thorsil stärker Thorsils konkurrenssituation i förhållande till andra producenter av kiselmetall. Såsom påpekas i ingressen till investeringsavtalet med Thorsil startades projektet bland annat med syfte att tillgodose den ökade efterfrågan på kisel i Europa och Nordamerika.

⁽²⁸⁾ Se särskilt mål C-143/99 *Adria-Wien Pipeline och Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, REG (2001), s. I-8365, punkt 38, mål C-501/00 *Spanien mot kommissionen*, REG (2004), s. I-6717, punkt 90, och mål C-66/02 *Italien mot kommissionen*, REG (2005), s. I-10901, punkt 77.

⁽²⁹⁾ Se i detta avseende mål C-387/92 *Banco Exterior de España*, REG (1994), s. I-877, punkt 14, och mål C-222/04 *Cassa di Risparmio di Firenze m. fl.*, REG (2006), s. I-289, punkt 132.

⁽³⁰⁾ *Cassa di Risparmio di Firenze*, punkt 140.

⁽³¹⁾ *Ibid*, punkt 141.

- (97) Investeringsavtalet med GMR Endurvinnslan stärker GMR Endurvinnslans konkurrenssituation i förhållande till andra stålåtervinningsföretag och stålproducenter. Företaget har för avsikt att exportera merparten av sina produkter till köpare inom byggbranschen ⁽³²⁾.
- (98) Myndigheten drar därmed slutsatsen att de fem investeringsavtalen stärker de understödda företagens konkurrenssituation i de stödberättigade områdena jämfört med deras faktiska eller potentiella konkurrenter inom EES.

2.5 Slutsats

- (99) På grundval av ovanstående analys konstaterar myndigheten att ändringarna genom den kompletterande förordningen och de fem investeringsavtalen utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 61.1 i EES-avtalet.

3. ÄNDRINGARNA I DEN KOMPLETTERANDE FÖRORDNINGEN – EN NY STÖDÅTGÄRD

3.1 Betydande ändring i ordningen

- (100) I sitt beslut om inledande framförde myndigheten tvivel om huruvida stöd enligt investeringsavtalen hade beviljats inom ramen för ordningen, eftersom avtalen i första hand verkade ha påverkats av ändringarna genom den kompletterande förordningen.
- (101) Enligt lydelsen i artikel 1 c. i del II i protokoll 3 ska "ändringar av befintligt stöd", betraktas som nytt stöd. Följande anges i artikel 4.1 i myndighetens beslut nr 195/04/KOL om de tillämpningsbestämmelser som avses i artikel 27 i del II i protokoll 3 (nedan kallat *genomförandebeslutet*): "[...] en ändring av befintligt stöd är varje ändring, utom ändringar av rent formell eller administrativ art som inte kan påverka bedömningen av stödåtgärdens förenlighet med den gemensamma marknaden". Ändringar som inte avser stödets innehåll påverkar därför inte hur åtgärden ska klassificeras.
- (102) Ändringarna genom den kompletterande förordningen tillåter att stöd beviljas till projekt som påbörjats innan stödet har beviljats – faktiskt innan ordningen trätt i kraft.
- (103) Ändringarna genom den kompletterande förordningen ändrar således ordningens grundläggande drag. I synnerhet kravet på stimulans effekt har strukits i ordningen. Detta krav var en väsentlig del av förenlighetsbedömningen av stödåtgärder som beviljats enligt den godkända ordningen (i enlighet med beslut nr 390/10/KOL).
- (104) Myndigheten anser följaktligen att ändringarna i ordningen genom den kompletterande förordningen utgör en väsentlig ändring av ordningen såsom den godkänts.
- (105) Med beaktande av att ändringar av befintligt stöd ska anses som nytt stöd enligt artikel 1 c i del II i protokoll 3, uppkommer frågan om huruvida det är det ändrade befintliga stödet som bör klassificeras som nytt stöd eller bara ändringarna som sådana. Förstainstansrätten fastslog följande i sitt avgörande i Gibraltar-målet:

"[...] Det är endast när ändringen påverkar själva innehållet i den ursprungliga stödordningen som denna omvandlas till en ny stödordning. Det kan inte vara fråga om någon ändring av själva innehållet när det nya elementet är klart urskiljbart från den ursprungliga stödordningen" ⁽³³⁾.

- (106) Myndigheten måste följaktligen bedöma huruvida ändringarna i ordningen genom den kompletterande förordningen kan behandlas separat från den ursprungliga ordningen. Om så är fallet utgör ändringarna som sådana nytt stöd och måste därför bedömas mot bakgrund av artikel 61.3 c och myndighetens riktlinjer för statligt regionalstöd för 2007–2013 (nedan kallade *2007 års riktlinjer*) ⁽³⁴⁾.

⁽³²⁾ Se http://www.mbl.is/vidskipti/frettir/2012/03/31/ny_verksmidja_opnud_i_byrjun_naesta_ars/

⁽³³⁾ Förenade målen T-195/01 och T-207/01 Gibaltars regering mot kommissionen, REG (2002), s. II-2309, punkt 111.

⁽³⁴⁾ Finns på <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>

3.2 *Ändringar som kan avskiljas från ordningen*

- (107) Enligt etablerad rättspraxis är en ändring som utvidgar den befintliga ordningen så att den omfattar en ny kategori stödmottagare klart urskiljbar från den befintliga ordningen, eftersom tillämpningen av den befintliga stödordningen på den nya kategorin stödmottagare inte påverkar bedömningen av förenligheten med den ursprungliga ordningen ⁽³⁵⁾.
- (108) Artikel 3 c i stimulansförordningen föreskriver enligt sin nya lydelse att stöd också kan beviljas för projekt som har påbörjats efter det att ett särskilt investeringsavtal har ingåtts och innan den kompletterande förordningen trätt i kraft. Denna ändring har utvidgat ordningens tillämpningsområde utöver det som hade godkänts enligt myndigheten beslut nr 390/10/KOL, då den tillät att stöd beviljades för projekt som hade påbörjats innan ordningen trätt i kraft och som därmed inte skulle ha klarat kravet på stimulans effekt enligt ordningen såsom den godkänts. Tack vare den kompletterande förordningen kunde en ny kategori stödmottagare inbegripas. Myndigheten anser vidare att ändringarna av artiklarna 8 och 20 i stimulansförordningen till följd av den kompletterande förordningen, dvs. sänkningen av referenssatsen för bolagsskattesats och utvidgningen av den längsta giltighetstiden för skattelättnaderna, har införts endast för att tillgodose denna nya kategori stödmottagare. Dessa nya stödmottagare kan därför erhålla mer stöd än vad som tilläts enligt ordningen såsom den godkänts. Därför är ändringarna av ordningen i grund och botten sammanlänkade. Dessa ändringar påverkar dock inte förenligheten med enskilda åtgärder som redan omfattas av ordningen såsom den godkänts.
- (109) Myndigheten anser därför att ändringarna genom den kompletterande förordningen utgör en ändring som är klart urskiljbar från den ursprungliga ordningen. Följaktligen anser myndigheten att dessa ändringar i ordningen utgör en ny stödåtgärd. Härav följer att allt stöd som beviljats enligt den kompletterande förordningen också kommer att betraktas som nytt stöd.

3.3 *Stödets förenlighet*

- (110) Myndigheten bedömer härmed förenligheten av ändringarna av ordningen genom den kompletterande förordningen.
- (111) Myndigheten förklarade följande i sitt beslut nr 390/10/KOL om godkännande av ordningen:
- ”Ordningen utesluter beviljandet av stöd för projekt som har påbörjats innan ett avtal med de isländska myndigheterna har ingåtts, i enlighet med artikel 21 i stimulansförordningen” ⁽³⁶⁾.
- (112) Myndigheten hänvisade i detta beslut till de isländska myndigheternas påståenden angående ordningens stimulans effekt, enligt nedan:
- ”Dessutom ska inget stöd beviljas enligt ordningen för projekt som påbörjats innan ett avtal om beviljande av stöd har ingåtts mellan staten och stödmottagaren. De isländska myndigheterna har bekräftat att ordningen utesluter beviljande av stöd för projekt som påbörjats före offentliggörandet av den slutliga versionen av ordningen i enlighet med punkt 93 in fine i riktlinjerna för regionalstöd” ⁽³⁷⁾.
- (113) Kraven och metoderna för att kontrollera att stödet har en stimulans effekt, såsom föreskrivs i 2007 års riktlinjer, var en förutsättning för myndighetens godkännande av ordningen. Genom den nya texten ”eller i enlighet med ett särskilt investeringsavtal före ikraftträdandet av lagen”, som genom den kompletterande förordningen förts in i artikel 3 i stimulansförordningen, tilläts dock beviljande av stöd för projekt som påbörjats innan ordningen trätt i kraft.
- (114) Ändringen av artikel 8 i stimulansförordningen genom den kompletterande förordningen ändrar dessutom referenssatsen för bolagsskatten som en stödmottagare kan garanteras som en högsta skattesats. Enligt artikelns

⁽³⁵⁾ Se mål T-189/03 ASM Brescia mot kommissionen, REG(2009), s. II-1831, punkt 106, och mål T-151/11 Telefónica de España och Telefónica Móviles España mot kommissionen [ännu ej offentliggjort], punkt 64.

⁽³⁶⁾ Avsnitt I. 2.13

⁽³⁷⁾ Avsnitt II.3.6.

ändrade lydelse är referenssatsen i samband med "ett särskilt investeringsavtal" den bolagsskattesats som gäller vid en tidpunkt före ordningens ikraftträdande. Enligt artikelns ursprungliga lydelse skulle referenssatsen ha varit skattesatsen som gällde vid tidpunkten för investeringsavtalets ingående enligt ordningen. Myndigheten anser att den kompletterande förordningen ändrar stödvillkoren för de nya stödmottagare som omfattats av ordningen genom de ändringar som införts tack vare den kompletterande förordningen.

- (115) Genom ändringarna av artikel 20 i stimulansförordningen genom den kompletterande förordningen fastställs en längsta giltighetstid för skattelättnaderna som gäller från och med undertecknandet av ett avtal innan ordningen trädde i kraft 2010. Dessa ändringar leder likaså till en förändring av stödvillkoren för de nya stödmottagare som omfattas av ordningen genom de ändringar som införts genom den kompletterande förordningen.
- (116) Myndigheten anser att ändringarna enligt den kompletterande förordningen kringgår kravet på stimulanseffekt enligt artikel 5 i lag 99/2010, som myndigheten godkänt. Dessutom påverkar dessa ändringar den ursprungliga ordningens krav på stimulanseffekt så till den grad att villkoren för stimulanseffekt enligt punkt 30 i 2007 års riktlinjer ⁽³⁸⁾ inte längre uppfylls.
- (117) Myndigheten drar följaktligen slutsatsen att de ändringar som gjorts enligt den kompletterande förordningen av artiklarna 3, 8 och 20 i ordningen utgör nytt stöd som är oförenligt med EES-avtalets funktion i den mening som avses i artikel 61.3 c och med 2007 års riktlinjer.
- (118) Därav följer att allt stöd som beviljats på grundval av ändringarna enligt den kompletterande förordningen också är oförenligt med EES-avtalets funktion i den mening som avses i artikel 61.3 c och i 2007 års riktlinjer.
- (119) Myndigheten övergår nu till att undersöka de fem investeringsavtalen.

4. INVESTERINGSAVTALET MED BECROMAL

4.1 *Den kompletterande förordningens effekt*

- (120) Investeringsavtalet med Becromal avser en investering i en anläggning för anodisering av aluminiumfolie som skulle anläggas i staden Akureyri i två etapper. Den första etappen skulle slutföras före utgången av mars 2011 och den andra etappen skulle slutföras före utgången av 2014, med en total investeringskostnad på ungefär 117,25 miljoner euro ⁽³⁹⁾.
- (121) I avsnitten D, H och I i ingressen till investeringsavtalet med Becromal hänvisas till ett tidigare investeringsavtal som parterna ingick den 7 juli 2009 avseende samma projekt.
- (122) Såsom tidigare påpekats har de isländska myndigheterna anfört att den kompletterande förordningen antogs för att kunna utvidga ordningen till att även omfatta Becromal-projektet. Enligt deras uppfattning var det nödvändigt att låta Becromal ansöka om stöd enligt ordningen för att de isländska myndigheterna skulle kunna fullgöra sina kontraktssenliga förpliktelser gentemot Becromal.
- (123) För att kunna inbegripa Becromal lade man därför till hänvisningar till "ett särskilt investeringsavtal före ikraftträdandet av lagen" i stimulansförordningen genom den kompletterande förordningen. Becromal skulle följaktligen endast kunna uppfylla kraven för stimulanseffekt enligt ordningen i enlighet med de ändringar som införts genom den kompletterande förordningen.

⁽³⁸⁾ Följande anges i punkt 30: "Det är viktigt att se till att regionalstödet har faktiskt en stimulanseffekt som uppmuntrar till investeringar som annars inte hade gjorts i stödområdena. Därför får stöd ges enligt stödordningar bara om stödmottagaren har lämnat in en ansökan om stöd och den myndighet som ansvarar för att administrera stödordningen senare har bekräftat skriftligen att projektet, efter en noggrann kontroll, i princip anses uppfylla villkoren för stödberättigande i stödordningen innan arbetet med projektet inleds."

⁽³⁹⁾ Se punkterna 93–95 i beslutet om inledande.

- (124) Myndigheten har redan konstaterat att de ändringar som införts i ordningen genom den kompletterande förordningen utgör nytt stöd som kan avskiljas från ordningen. Därav följer att allt stöd som beviljats enligt investeringsavtalet med Becromal likaledes blir ett nytt stöd, eftersom avtalet ingicks enligt stimulansförordningen i dess lydelse enligt den kompletterande förordningen.
- (125) Myndigheten har redan konstaterat att allt stöd som beviljats på grundval av ändringarna enligt den kompletterande förordningen utgör nytt stöd som är oförenligt med EES-avtalet. Av detta följer att investeringsavtalet med Becromal likaledes utgör oförenligt stöd eftersom kravet på stimulans effekt inte uppfylls enligt ordningen såsom den godkänts, vilket i sin tur innebär att det inte kan omfattas av ordningen.
- (126) För fullständighetens skull och för att besvara de argument som Becromal och de isländska myndigheterna har framfört har myndigheten bedömt investeringsavtalet med Becromal som ett stöd för särskilda ändamål. I detta syfte hänvisar myndigheten till 2007 års riktlinjer och särskilt till kravet på stimulans effekt.

4.2 Stimulans effekt

- (127) Såsom nämnts ovan hänvisar investeringsavtalet med Becromal till ett tidigare avtal av den 7 juli 2009. Båda avtalen hör till samma projekt som myndigheten anser utgör ett "enda investeringsprojekt" enligt lydelsen i punkt 49 och fotnot 47 i 2007 års riktlinjer.
- (128) Enligt punkt 30 i 2007 års riktlinjer är förekomsten av en stimulans effekt en nödvändig förutsättning för förenlighet:

"Det är viktigt att se till att regionalstödet faktiskt har en stimulans effekt som uppmuntrar till investeringar som annars inte hade gjorts i stödområdena. Därför får stöd ges enligt stödordningar bara om stödmottagaren har lämnat in en ansökan om stöd och den myndighet som ansvarar för att administrera stödordningen senare har bekräftat skriftligen att projektet, efter en noggrann kontroll, i princip anses uppfylla villkoren för stödberättigande i stödordningen innan arbetet med projektet inleds. Alla stödordningar ska innehålla en uttrycklig hänvisning till båda villkoren. När det gäller stöd för särskilda ändamål måste den behöriga myndigheten ha utfärdat en avsiktsförklaring, förenad med villkoret att myndigheten godkänner åtgärden, om att bevilja stöd innan arbetet med projektet inleds. Om arbetet påbörjas innan de villkor som fastställs i denna punkt har uppfyllts kommer projektet inte att vara stödberättigat".

- (129) I linje med Europeiska kommissionens och myndighetens beslutsrutiner kan en avsiktsförklaring i den mening som avses i 2007 års riktlinjer beskrivas som "ett dokument som uttryckligen beviljar stöd till [företaget] för investeringen" ⁽⁴⁰⁾. Enligt punkt 30 i 2007 års riktlinjer ska en sådan avsiktsförklaring dessutom skickas in till myndigheten för godkännande innan stödet beviljas.
- (130) Syftet med punkt 30 i 2007 års riktlinjer är att göra det möjligt för myndigheten att kontrollera om investeringsstöd har tillräcklig stimulans effekt utan att behöva genomföra en genomgripande analys av de ekonomiska förhållandena av stödmottagarens investeringsbeslut vid tiden då det fattades ⁽⁴¹⁾. Om sådana garantier inte ges och arbetet påbörjas, "kommer projektet i sin helhet inte att vara berättigat investeringsstöd", dvs. projektet som sådant är inte berättigat. Följaktligen, såsom bekräftats av tribunalen i Kronoply- domen, kan myndigheten kan grunda sin bedömning av stimulans effekten med hänvisning till en omständighet som gäller den kronologiska ordningen ⁽⁴²⁾.

⁽⁴⁰⁾ Mål C 8/2009 Fri-El Acerra S.r.l. (Italien), punkt 40. Se även kommissionens slutliga beslut av den 15 september 2010 (EUT L 46, 19.2.2011, s. 28) och myndighetens beslut nr 418/10/KOL att inleda ett formellt förfarande avseende regionalt stöd för uppförande av Vernes datacenter, i avsnitt II.3.1.

⁽⁴¹⁾ Se mål T-162/06 Kronoply, REG (2009), s. II-1, punkt 81: "Som angetts i skäl 30 i beslutet vill man, genom testet i punkt 4.2 i riktlinjerna, kontrollera huruvida det föreligger en incitamentseffekt utan att investeringen försenas alltför mycket genom en omfattande undersökning av alla ekonomiska aspekter av stödmottagarens investeringsbeslut, vilken skulle kunna bli mycket svår och/eller tidskrävande. Denna strävan förklarar, enligt kommissionen, varför en incitamentseffekt kan presumeras föreligga på grund av blott och bart det förhållandet att ansökan om stöd har lämnats innan investeringsprojektet börjar verkställas."

⁽⁴²⁾ Se punkt 80. "Det ska noteras att denna bestämmelse [tredje stycket i punkt 4.2 i 1998 års riktlinjer om nationellt regionalt stöd] gäller den kronologiska ordningen och således hänvisar till en prövning i tidsmässigt hänseende (ratione temporis), vilket är fullt ut ändamålsenligt när det gäller bedömningen av huruvida incitamentseffekt föreligger. Denna bedömning måste nämligen göras med utgångspunkt i det berörda företags investeringsbeslut, vilket markerar inledningen till den dynamiska process som en driftsinvestering som den av sökanden företagna nödvändigtvis utgör."

- (131) Becromal har anfört att bedömningen av mål angående statligt stöd har förändrats genom införandet av en mer förfinad ekonomisk analys som vid bedömningen av stödets stimulansseffekt även kräver en bedömning av dess ekonomiska karaktär (dvs. huruvida den har bidragit till ett ändrat beteende hos stödmottagaren), även med hänsyn till bestämmelserna i LIP-riktlinjerna. Myndigheten kan inte godta detta argument.
- (132) Becromal hänvisar till domstolens dom i HGA-målet ⁽⁴³⁾ för att hävda att "[...] domstolen vid sin prövning av förstainstansrättens dom slog fast att den enda avgörande faktorn vid bedömning av huruvida stödåtgärden hade en stimulansseffekt var att undersöka om den hade ändrat investerarens beteende och bortsåg från alla hänvisningar som förstainstansrätten hade gjort till Kronoply-målet" ⁽⁴⁴⁾.
- (133) Becromals tolkning av HGA-målet bortser från domstolens tydliga åsikt att tribunalens slutsats att "[...] kravet på att investeringsprojektet ska ha påbörjats innan ansökan om stöd inlämnas är ett enkelt, relevant och lämpligt kriterium som tillåter kommissionen anta att det planerade stödet är nödvändigt inte hade ifrågasatts i samband med överklagandeförfarandena" ⁽⁴⁵⁾.
- (134) Domstolens stora avdelning har dessutom fastslagit följande i Nuova Agricast-domen: "Slutsatsen att en stödåtgärd inte är nödvändig kan särskilt uppkomma i de fall där det berörda företaget redan har påbörjat eller fullföljt projektet innan ansökan om stöd har inlämnats till de berörda myndigheterna". Domstolen har vidare förklarat följande: "I ett sådant fall kan stödet i fråga inte fungera som ett incitament" ⁽⁴⁶⁾. Myndigheten finner därför lämpligt i detta fall att grunda sin slutsats om oförenlighet på följande kronologiska bedömning: i) kravet på bedömning av stimulansseffekt enligt 2007 års riktlinjer var inte uppfyllt, ii) projektet hade påbörjats innan investeringsavtalet hade slutits och innan stödet hade beviljats.
- (135) Myndigheten avfärdar också Becromals argument om att myndigheten måste bedöma projektet mot bakgrund av LIP-riktlinjerna och tillämpa dess krav på stimulansseffekt. Myndigheten konstaterar att för vissa stora investeringsprojekt kompletteras kravet på stimulansseffekt enligt punkt 30 i 2007 års riktlinjer (som grundar sig på det kronologiska kravet att en ansökan har inlämnats samt att det har bekräftats att den är stödberättigande) av ett annat test som är ekonomiskt till sin karaktär (det är baserat på en ekonomisk analys som påvisar att stödet bidrar till en förändring i stödmottagarens beteende), enligt punkt 57 i 2007 års riktlinjer och LIP-riktlinjerna.
- (136) LIP-riktlinjerna föreskriver en djupgående analys för vissa stora investeringsprojekt, dvs. sådana projekt som kan ha en betydande inverkan på handeln och som kan leda till påtagliga snedvridningar av konkurrensen ⁽⁴⁷⁾. Bedömningen av stimulansseffekten i dessa fall beskrivs i punkt 19 i LIP-riktlinjerna: Denna bedömning "[...] kommer att genomföras på två nivåer: i första hand på en allmän förfarandemässig nivå och i andra hand på en mer detaljerad ekonomisk nivå". Detta innebär att en mer detaljerad ekonomisk analys också är nödvändig för vissa stora investeringsprojekt förutom kravet att ansökan ska lämnas in innan projektet har påbörjats.
- (137) Ett stort investeringsprojekt består, enligt punkt 3 i LIP-riktlinjerna och punkt 49 i 2007 års riktlinjer, av en nyinvestering med en stödberättigad utgift på över 50 miljoner euro. Som tidigare nämnts har investeringsavtalet med Becromal en totalinvesteringskostnad på 117,25 miljoner euro för projektets båda etapper. Varken Becromal eller de isländska myndigheterna har dock lämnat information till myndigheten angående stödnivån eller de stödberättigande kostnader som ingår i projektet. De har heller inte lämnat några uppgifter om villkoren för kravet på noggrann kontroll enligt vad som föreskrivs i LIP-riktlinjerna, som punkterna 57.a och 57.b i 2007 års riktlinjer hänvisar till (dvs. att stödmottagaren står för mer än 25 % av de berörda produkterna på den berörda marknaden och att den produktionskapacitet som skapas av projektet står för mer än 5 % av marknaden för den berörda produkten). Myndigheten anser därmed att det inte finns någonting som tyder på att Becromal-projektet överstiger de tröskelvärden som anges i punkt 57 i 2007 års riktlinjer.
- (138) Myndigheten drar därför slutsatsen att den djupgående analys som föreskrivs i LIP-riktlinjerna inte är tillämplig på investeringsavtalet med Becromal.

⁽⁴³⁾ Förenade målen C-630/11 P till C-633/11 P HGA srl mot kommissionen ECLI:EU:C:2013:387.

⁽⁴⁴⁾ Se skrivelse från Becromal av den 30 september 2013, s. 10.

⁽⁴⁵⁾ HGA mot kommissionen, punkterna 106 och 107.

⁽⁴⁶⁾ Mål C-390/06 Nuova Agricast, REG (2008), s. I-2577, punkt 69.

⁽⁴⁷⁾ Punkt 6.

- (139) Mot bakgrund av rättspraxis och lydelsen i 2007 års riktlinjer räcker det följaktligen att klarlägga om en ansökan om stöd har gjorts av stödmottagaren och att den beviljande myndigheten har tillhandahållit en skriftlig bekräftelse av myndighetens godkännande av åtgärden, innan projektet påbörjades.
- (140) Enligt 2007 års riktlinjer avses med "arbetets början" "inledningen av bygg- och anläggningsarbetena eller det första bindande åtagandet att beställa utrustning, med undantag av preliminära genomförbarhetsstudier".
- (141) Såsom har bekräftats av de isländska myndigheterna och Becromal, påbörjades bygg- och anläggningsarbetena 2008, alltså innan avtalet ingicks den 7 juli 2009.
- (142) Myndigheten kan inte godta Becromals argument att "arbetets början" bör begränsas till beställningen av utrustning som blivit speciellt utformad för projektet i fråga och att inköp av mark och/eller byggande av en anläggning inte nödvändigtvis innebär början av ett investeringsbeslut, eftersom en sådan investering när som helst lätt kan säljas. Denna snäva tolkning är inte förenlig med lydelsen i 2007 års riktlinjer. Som konstaterats ovan avses med "arbetets början" enligt 2007 års riktlinjer antingen "inledningen av byggarbetena eller det första bindande åtagandet att beställa utrustning [...]". Denna tolkning stöds av tribunalens rättspraxis, enligt vilken även en mindre investering från stödmottagaren är tillräcklig för att ha en rättslig verkan och därför anses utgöra det första steget i arbetet ⁽⁴⁸⁾.
- (143) Den information som myndigheten har tillgång till visar även att Becromal inledde byggnadsarbetena på sin anläggning i början av 2008, ⁽⁴⁹⁾ och att rekryteringsförfarandet inleddes senare samma år ⁽⁵⁰⁾. Becromal ingick avtal med entreprenörer för att beställa den nödvändiga utrustningen under 2008 ⁽⁵¹⁾.
- (144) Mot bakgrund av dessa omständigheter anser myndigheten att regionalstöd inte var den huvudsakliga motivationen bakom Becromals investering i staden Akureyri. Det var snarare tvärtom, eftersom Becromal påbörjade arbetet utan att någon ansökan om stöd lämnats in till de isländska myndigheterna och utan något åtagande från de isländska myndigheterna att bevilja regionalt stöd.
- (145) Dessutom föreskrivs följande i ordningen: "[e]ndast stödansökningar med alla handlingar som krävs för att kunna bedöma ansökan som inkommit innan arbetet med projektet inletts, kan komma i fråga för beviljande av regionalt stöd enligt ordningen" ⁽⁵²⁾. Eftersom arbetet med Becromals investeringsprojekt hade påbörjats innan ansökan om stöd lämnades in anser myndigheten att projektet inte uppfyller kriterierna för stimulans effekt och att det därför inte kunde anses vara berättigat till regionalstöd enligt den godkända ordningen.
- (146) Myndigheten har inte fått några uppgifter som gör att den kan kontrollera om de isländska myndigheterna hade åtagit sig att bevilja stöd till projektet innan arbetet påbörjats. Becromal har hävdats att man fått en formell förfrågan från de isländska myndigheterna med en uppmaning att ingå ett investeringsavtal innan byggnadsarbetena påbörjats på platsen. Varken Becromal eller de isländska myndigheterna har emellertid lagt fram belägg för en sådan förfrågan från myndigheten.
- (147) Såsom nämns i skäl 141 ingick de isländska myndigheterna sitt första investeringsavtal med Becromal den 7 juli 2009. Genom detta avtal åtog sig de isländska myndigheterna att ingå ett fullständigt investeringsavtal med Becromal. Även om Becromal har lämnat in en skrivelse av den 20 september 2013 till myndigheterna, där den före industriministern förklarar att regeringen hade samtyckt till att ingå ett investeringsavtal med företaget 2007 och att avtalet hade börjat utarbetas 2008, finns det inga samtida dokument som stöder detta påstående och som skulle kunna bevisa att Becromal beviljats specifika investeringsincitament innan arbetet påbörjats. Myndigheten hade i varje fall inte godkänt åtgärden innan projektet påbörjades.
- (148) I föreliggande ärende kan det därför konstateras att varken den isländska staten eller Becromal har bevisat att det – trots att projektet hade påbörjats innan stöd hade beviljats – föreligger omständigheter som styrker att kravet på stimulans effekt ändå är uppfyllt ⁽⁵³⁾.

⁽⁴⁸⁾ Mål T-551/10 Fri-El Acerra mot kommissionen ECLI:EU:T:2013:430, punkt 67.

⁽⁴⁹⁾ Se t.ex. <http://www.loftorka.is/frettir/loftorku/nr/74674/> och <http://vikudagur.is/vikudagur/nordlenskar-frettir/2008/01/11/nytt-hus-fyrir-aflthynnuerksmidju-krossanesi>

⁽⁵⁰⁾ Se <http://www.capacent.is/frettir/nr/612>

⁽⁵¹⁾ Se <http://www.rafeysi.is/en/news/167-substation-for-becromal>

⁽⁵²⁾ Beslut nr 390/10/KOL, avsnitt I.2.13.

⁽⁵³⁾ Mål T-394/08 Regione autonoma della Sardegna m. fl. mot kommissionen, REG (2011), s. II-6255, punkt 226.

- (149) Myndigheten drar därför slutsatsen att kravet på stimulansseffekt inte är uppfyllt vad gäller investeringsavtalet med Becromal.

4.3 Slutsats

- (150) På grundval av det ovanstående drar myndigheten slutsatsen att allt stöd som beviljats enligt investeringsavtalet med Becromal är oförenligt med EES-avtalets funktion i den mening som avses i artikel 61.3 c.

5. DE ANDRA FYRA INVESTERINGSAVTALEN – SÄRSKILDA ÅTGÄRDER

5.1 *Investeringsavtalet med Verne*

5.1.1 Effekten av ändringarna i den kompletterande förordningen

- (151) De isländska myndigheterna har anfört att ändringarna i ordningen enligt den kompletterande förordningen inte påverkar investeringsavtalet med Verne. De grundar sitt argument på att investeringsavtalet med Verne omfattas av ordningen såsom den godkänts. Även om myndigheten godtar de isländska myndigheternas första argument vad gäller detta, kan den inte godta att investeringsavtalet med Verne uppfyller kraven för stimulansseffekt enligt ordningen såsom den godkänts.
- (152) I beslutet om inledande av det formella granskningsförfarandet noterade myndigheten att även om investeringsavtalet med Verne inte hänvisar till något föregående avtal förefaller det emellertid gälla samma eller ett liknande projekt som var föremål för ett tidigare beslut av myndigheten, beslut nr 418/10/KOL⁽⁵⁴⁾.
- (153) Det första investeringsprojektet inleddes den 26 februari 2008 genom ett avtal om köp av fast egendom, enligt vilket Verne förvärvade fem byggnader av den isländska staten i syfte att etablera sitt datacenter. Ett investeringsavtal paraferades den 23 oktober 2009.⁽⁵⁵⁾ Projektet avbröts tillfälligt och startade om igen när investeringsavtalet med Verne undertecknades den 27 september 2011. Syftet med detta var – enligt de isländska myndigheterna – att det skulle omfattas av ordningen såsom den godkänts.
- (154) Projektet gällde ursprungligen byggandet i Reykjanesbær kommun av en datorhall med hög effekttäthet för grossistleverans av tjänster. Platsen för projektet ändrades inte enligt investeringsavtalet med Verne. Samma byggnader ska användas för att fullfölja projektet, vilket tydligt framgår av ingressen till både det avtal som ingicks 2009 och investeringsavtalet med Verne⁽⁵⁶⁾. Avtalsparterna (dvs. Verne Real Estate II ehf. – nedan kallade VRE II och Verne Holdings Ltd) är desamma. Båda investeringsavtalen har även samma gemensamma mål: att erbjuda grossistleverans av verksamhetskritiska datatjänster till den globala IT-marknaden.
- (155) Mot bakgrund av vad som anges ovan kan myndigheten inte godta de isländska myndigheternas argument att det föreligger materiella skillnader mellan de två projekten. De isländska myndigheterna har inte lämnat övertygande uppgifter som styrker detta till myndigheten. Myndigheten godtar inte heller de isländska myndigheternas påstående att det rör sig om ett nytt projekt eftersom investeringsavtalet endast avser den nya utbyggnaden av lokalerna samt infrastruktur för datatjänster.

⁽⁵⁴⁾ Genom beslut nr 418/10/KOL av den 3 november 2010 inledde myndigheten ett formellt undersökningsförfarande beträffande ett investeringsavtal som ingicks den 23 oktober 2009 mellan staten och Verne Real Estate ehf. och Verne Holdings Ltd angående ett projekt för datacenter i Reykjanesbær. Anmälan drogs senare tillbaka. Finns på <http://www.eftasurv.int/media/decisions/418-10-COL.pdf>. Se även punkterna 131–139 i beslutet om inledande.

⁽⁵⁵⁾ Investeringsavtalet ingicks inte formellt och dess ikraftträdande är underställt Alltingets godkännande, Vernes styrelses godkännande och myndighetens positiva beslut.

⁽⁵⁶⁾ Följande anges i ingressen till båda avtalen: "Investerarna och Verne har vidtagit nödvändiga preliminära åtgärder för att inrätta ett datacenter i Island bestående av fyra individuella byggnader, magasinering, elektrisk och mekanisk utrustning samt it-utrustning och ytterligare byggnader för administrativt stöd och elektriskt stöd som framför allt kommer att betjäna icke-internationella kunder (nedan kallat datacenter) [...]".

- (156) Följande anges i 2007 års riktlinjer: "[...] För att hindra att stora investeringsprojekt på ett artificiellt sätt delas upp i delprojekt i syfte att kringgå bestämmelserna i dessa riktlinjer, kommer ett stort investeringsprojekt att betraktas som ett enda investeringsprojekt när nyinvesteringen görs under en treårsperiod av ett eller flera företag och består av anläggningstillgångar kombinerade så att de är ekonomiskt odelbara" ⁽⁵⁷⁾.
- (157) Dessutom ska myndigheten, "[...] vid bedömningen av om en nyinvestering är ekonomiskt odelbar, att beakta de tekniska, funktionella och strategiska banden och den omedelbara geografiska närheten. Att tillgångarna är ekonomiskt odelbara kommer att bedömas oberoende av ägarförhållanden" ⁽⁵⁸⁾. Som tidigare konstaterats har platsen och projektets art inte ändrats, medan de parter som huvudsakligen berörs är desamma i både avtalet från 2009 och avtalet från 2011. De isländska myndigheterna har betonat att den potentiella investeringsnivån nu är lägre eftersom de tre etapper som ursprungligen hade planerats för uppförandet av datacentret har ersatts med särskilda utbyggnader av mindre moduler och att Verne, som en del i sitt nya investeringsstrategi, aktivt försökt att sälja tillbaka byggnaderna till de lokala myndigheterna för att kunna förbättra sin finansiella ställning. Detta avspeglar dock inga tekniska, funktionella eller strategiska skillnader mellan det ursprungliga investeringsprojektet och investeringsavtalet med Verne. Mot bakgrund av den tillgängliga informationen anser myndigheten att det snarare rör sig om en policy eller ett affärsmässigt beslut som härrör från företagets strävan att uppfylla kundernas önskemål ⁽⁵⁹⁾.
- (158) Slutligen anges följande i 2007 års riktlinjer: "[...] vid bedömningen av om ett stort investeringsprojekt utgör ett enda investeringsprojekt bör vara densamma oavsett om projektet genomförs av ett företag, av mer än ett företag som delar på investeringskostnaderna eller av flera företag som svarar för kostnaderna för olika investeringar inom samma investeringsprojekt (t.ex. i fråga om ett gemensamt företag)" ⁽⁶⁰⁾. I enlighet med detta anser myndigheten att differentiering avseende de avtalsslutande parterna saknar relevans vid fastställande av odelbarheten av ett investeringsprojekt.
- (159) De isländska myndigheterna hänvisar vidare till ett nytt kapitaltillskott till VRE II i slutet av 2011 och hävdar att detta utgör en strukturell förändring av det ursprungliga investeringsavtalet. Enligt de isländska myndigheterna är VRE II en ny enhet som etablerades 2011 i syfte att kunna dra nytta av ordningen till följd av avvecklingen av Vernes deltagande i ordningen. Utan att detta påverkar ett eventuellt beslut från myndighetens sida att inleda en separat undersökning av det ovannämnda kapitaltillskottet, anser myndigheten att detta tillskott täcker det berörda projektets stödberättigande extrautgifter. Myndigheten understryker ändå att enligt 2007 års riktlinjer ska de totala stödberättigande utgifterna begränsas till ett visst belopp innan projektet påbörjas. Så snart projektet har påbörjats är det inte längre möjligt att artificiellt öka dessa stödberättigande utgifter och stödbeloppet, eftersom stimulanseffekten av ett sådant stöd bedöms vid tidpunkten för beviljande av stödet.
- (160) De isländska myndigheterna hävdar att investeringsavtalet med Verne medför vissa skyldigheter som inte ingick i det föregående avtalet. Myndigheten anser att bestämmelserna i investeringsavtalet med Verne angående införandet av rättsliga skyldigheter, som t.ex. restriktioner på kapitalkontroll, avgifter för industrin och för anläggning av vägar, mm. och/eller ytterligare förpliktelser vad avser överlåtelse av aktier, utgör administrativa förändringar som inte förändrar projektets ursprungliga karaktär enligt det föregående avtalet.
- (161) Frågan om huruvida det statliga stödets förmåner är annorlunda gör ingen skillnad i bedömningen av projektets investeringskaraktär. Myndigheten konstaterar att investeringsavtalet med Verne innehåller olika villkor angående företagets skattskyldighet eller avtalets giltighetstid. Såsom bekräftats av de isländska myndigheterna har detta gjorts i syfte att uppfylla villkoren i ordningen. Därför innebär det varken en ändring av projektets investeringskaraktär eller ett bevis på att detta är ett nytt orelaterat projekt.
- (162) Mot bakgrund av det ovanstående anser myndigheten att investeringsavtalet med Verne utgör ytterligare en investering i det arbete som redan hade påbörjats genom förvärvet av byggnader den 26 februari 2008.

⁽⁵⁷⁾ Punkt 49.

⁽⁵⁸⁾ Fotnot 47.

⁽⁵⁹⁾ Se skrivelsen från de isländska myndigheterna av den 8 juli 2013, s. 15.

⁽⁶⁰⁾ Ibid.

- (163) Myndigheten har inte tagit emot några kompletterande upplysningar, varken från de isländska myndigheterna eller Verne, vilka kan styrka deras påstående att detta är ett nytt investeringsprojekt. Parterna har framför allt inte lämnat upplysningar som kan övertyga myndigheten om att det kunde vara möjligt att särskilja Vernes verksamheter på grund av tekniska, funktionella eller strategiska egenskaper.
- (164) Som tidigare nämnts uteslöt den godkända ordningen allt stöd till projekt som hade påbörjats innan ett företag hade ingått ett avtal med de isländska myndigheterna enligt ordningen. De isländska myndigheterna har dessutom bekräftat att ordningen skulle utesluta allt stöd till projekt som påbörjats före datumet för offentliggörandet av ordningens slutliga ordalydelse. Myndigheten anser därför att allt stöd som beviljats Verne endast kunde uppfylla ordningens krav på stimulans effekt enligt de ändringar som införts genom den kompletterande förordningen ⁽⁶¹⁾.
- (165) Mot bakgrund av de isländska myndigheternas påstående att Verne-projektet inte omfattas av de ändringar av stimulansförordningen som införts genom den kompletterande förordningen, måste investeringsavtalet med Verne anses falla utanför ramen för den godkända ordningen eftersom projektet hade påbörjats långt innan datumet för offentliggörandet av ordningens slutliga lydelse. Myndigheten kommer följaktligen att bedöma förenligheten av investeringsavtalet med Verne som ett nytt, särskilt stöd.

5.1.2 Stort investeringsprojekt – behovet av en ingående analys

- (166) Ett stort investeringsprojekt består, enligt punkt 3 i LIP-riktlinjerna och punkt 49 i 2007 års riktlinjer, av en nyinvestering med en stödberättigad utgift på över 50 miljoner euro. Såsom noteras i ingressen till investeringsavtalet med Verne uppskattar Verne och investerarna att den potentiella nivån av investering för projektet skulle kunna överstiga 675 miljoner US-dollar. Som nämnts ovan angående Becromal-projektet, tillämpas LIP-riktlinjerna endast på vissa stora investeringsprojekt. Myndigheten har inte mottagit några uppgifter från de isländska myndigheterna om stödnivån eller de stödberättigande kostnader som är knutna till Verne-projektet. De har heller inte lämnat några uppgifter om villkoren för kravet på noggrann kontroll enligt vad som föreskrivs i LIP-riktlinjerna, som punkterna 57.a och 57.b i 2007 års riktlinjer hänvisar till (dvs. att stödmottagaren står för mer än 25 % av de berörda produkterna på den berörda marknaden och att den produktionskapacitet som skapas av projektet står för mer än 5 % av marknaden för den berörda produkten). Myndigheten anser inte att det finns några belägg som visar att Verne-projektet överstiger de tröskelvärden som anges i punkt 57 i 2007 års riktlinjer.
- (167) Myndigheten drar därför slutsatsen att den djupgående analys som föreskrivs i LIP-riktlinjerna inte är tillämplig på investeringsavtalet med Verne.

5.1.3 Stimulans effekt

- (168) Såsom nämns i skäl 153 hade arbetet med projektet redan påbörjats i februari 2008, då Verne förvärvade fem byggnader av den isländska staten. Under 2008 och 2009 rustade sedan Verne upp de två stora lagerlokalerna (byggnaderna nr 868 och 869) som ett led i det inledningsvis planerade området med flera byggnader ⁽⁶²⁾. Eftersom förvärvet och renoveringen av dessa byggnader som är direkt knutna till etableringen av Vernes datacenter anses vara en första investering, måste datumet för arbetets början vara detsamma som datumet för förvärvet av dessa byggnader ⁽⁶³⁾. Myndigheten har inte mottagit några uppgifter till stöd för möjligheten att de isländska myndigheterna skulle ha förbundit sig att bevilja stöd för projektet innan det påbörjades. Tvärtom har de isländska myndigheterna nu bekräftat att de inte ingick något avtal om beviljande av incitament med Verne innan investeringsavtalet med Verne undertecknades den 27 september 2011. Enligt de isländska myndigheterna

⁽⁶¹⁾ Se även punkterna 131–134 i beslutet om inledande.

⁽⁶²⁾ Kostnaderna för nedrivning, maskinteknik, utformning, projektsamordning och annat förberedande anläggningsarbete utfört fram till oktober 2008 uppgick enligt de isländska myndigheternas uppgifter till 8,1 miljoner US-dollar plus ett ytterligare belopp på 10 miljoner US-dollar under perioden november 2008–december 2009, inklusive den fysiska uppbyggnaden och inköp av elektriska och mekaniska redskap.

⁽⁶³⁾ Se angående detta beslut 2011/110/EU, skäl 79.

hade avtalet från 2009 endast paraferats men inte undertecknats och det hade därför ingen rättslig verkan. Enligt de isländska myndigheterna är anledningen till att investeringsavtalet med Verne inte innehåller någon hänvisning till ett föregående avtal att det inte fanns några föregående undertecknade avtal med Verne.

- (169) I skälen 131–134 i beslutet om inledande uttryckte myndigheten tvivel om huruvida investeringsavtalet med Verne uppfyller kravet på stimulansseffekt enligt 2007 års riktlinjer. De isländska myndigheterna hävdade i sitt svar på beslutet om inledande att utan investeringsavtalet skulle projektet ha övergetts på grund av finanskrisen ⁽⁶⁴⁾. Vidare anser de att myndigheten borde följa Europeiska kommissionens metod i många av sina beslut om att inte göra invändningar mot stöd till finansinstitut där stimulansseffekten inte var en förutsättning för förenlighet.
- (170) Myndigheten kan inte godta detta resonemang. Kommissionens beslutspraxis i samband med finanskrisen berörde endast stöd som getts till finanssektorn och grundade sig i första hand på artikel 107.3.b i EUF-fördraget (som motsvaras av artikel 61.3 b i EES-avtalet) som rättslig grund. I dessa fall hade stödet beviljats i syfte att avhjälpa en allvarlig störning i en medlemsstats ekonomi. Tribunalen har vid flera tillfällen påpekat att denna bestämmelse måste tillämpas restriktivt ⁽⁶⁵⁾. Myndigheten anser att man inte kan dra några paralleller med statligt stöd som beviljats företag i form av regionalstöd enligt 2007 års riktlinjer där syftet är utvecklingen av ett specifikt geografiskt begränsat område och där stimulansseffekten utgör en grundläggande förenlighetsprincip. Myndigheten kan följaktligen inte i detta fall följa kommissionens tillvägagångssätt avseende statligt stöd som beviljats finansiella institut under finanskrisen.
- (171) De isländska myndigheterna har dessutom inte lämnat några upplysningar som kan motivera behovet av stöd för fullföljandet av projektet. Om projektet inte kunde ha fullföljts utan stödet, vilket de isländska myndigheterna hävdar, borde de ha tillhandahållit information och en analys så att myndigheten hade kunnat bekräfta detta påstående. Denna analys skulle bland annat ha omfattat lönsamhetsberäkningar för projektet med och utan stödet, känslighetsanalyser och en detaljerad redogörelse för hur finanskrisen påverkade investeringsbeslutet.
- (172) De isländska myndigheterna har för övrigt inte bevisat att det föreligger omständigheter som – trots att projektet hade påbörjats innan stödet beviljades – styrker att kravet på stimulansseffekt ändå är uppfyllt ⁽⁶⁶⁾.
- (173) Mot bakgrund av det ovanstående drar därför myndigheten slutsatsen att kravet på stimulansseffekt inte är uppfyllt vad gäller investeringsavtalet med Verne.
- (174) Denna slutsats är tillräcklig för att fastställa att investeringsavtalet med Verne är oförenligt med EES-avtalets funktion i den mening som avses i artikel 61.3 c och 2007 års riktlinjer.
- (175) För fullständighetens skull ska myndigheten även undersöka avtalets särskilda bestämmelser och bedöma huruvida de är förenliga med villkoren enligt 2007 års riktlinjer.

5.1.4 Investeringskostnader och stödtak

- (176) För att skatteåtgärder beviljade enligt investeringsavtalet med Verne ska anses utgöra investeringsstöd måste följande villkor vara uppfyllda:
- De måste vara förenade med utförandet av det specifika projektet.
 - De måste grundas på ett belopp som investerats i regionen.

⁽⁶⁴⁾ De isländska myndigheterna hävdar speciellt att i) Vernes investering i anläggningstillgångar sjönk från 8,5 miljoner US-dollar 2009 till 1,54 miljoner US-dollar 2010, ii) uppsägningar hade ägt rum för att hålla företaget flytande, iii) de föreslagna etapperna för investeringen enligt det ursprungliga projektet hade blivit inaktuella från och med december 2009 och behövde en ordentlig genomgång, iv) den enda nya externa investeringen i Verne-projektet sedan 2009 har varit The Wellcome Trust som inte skulle investera nytt kapital i datacenter-projektet i avsaknad av ett tydligt åtagande från den isländska staten att tillhandahålla stödet, och att v) de inhemska investeringarna inte var tillförlitliga.

⁽⁶⁵⁾ Mål T-132/96 Sachsen-VW mot kommissionen, REG (1999), s. II-3663, punkt 167.

⁽⁶⁶⁾ Mål T-394/08 Regione autonoma della Sardegna m. fl. mot kommissionen, REG (2011), s. II-6255, punkt 226.

- Det måste vara möjligt att kvantifiera stödet.
- Det måste finnas ett stödtag uttryckt i procent av det belopp som investerats i regionen ⁽⁶⁷⁾.
- (177) De totala investeringskostnaderna i investeringsavtalet med Verne har fastställts till omkring 675 miljoner US-dollar. I sitt beslut om inledande drog myndigheten den preliminära slutsatsen att det i avtalet inte fanns något klart samband mellan investeringskostnaderna och stödet. De stödberättigande kostnaderna var i detta sammanhang inte specifikt definierade, stödet hade inte kvantifierats och inget stödtag hade angetts. De isländska myndigheterna har inte lämnat några upplysningar som kan motsäga dessa preliminära slutsatser. Avsaknaden av dessa faktorer i investeringsavtalet med Verne strider mot bestämmelserna i 2007 års riktlinjer.
- (178) Som redan nämns i skäl 44 har de isländska myndigheterna hävdat att det officiella investeringsorganet i Island genomförde en nettokostnadsanalys för varje projekt innan avtalen ingicks och att kommittén för incitament granskade huruvida projekten uppfyllde kraven enligt lag 99/2010 och stimulansförordningen.
- (179) Enligt 2007 års riktlinjer ska "[...] regionalt investeringsstöd beräknas antingen med utgångspunkt från de kostnader för investeringar i materiella och immateriella tillgångar som nyinvesteringen för med sig eller med hänsyn till (de beräknade) lönekostnaderna för de arbetstillfällen som direkt skapas genom nyinvesteringen [...]. Stödets omfattning uttrycks som stödnivå i förhållande till referenskostnaderna" ⁽⁶⁸⁾.
- (180) För att myndigheten ska kunna bedöma stödåtgärdens förenlighet med 2007 års riktlinjer måste stödtaket vara tydligt uttryckt i förhållande till specifika, stödberättigande investeringskostnader. Att de isländska myndigheterna har inrättat en mekanism för att i efterhand kontrollera att projekt är stödberättigade enligt ordningen är irrelevant för myndighetens bedömning av förenligheten. En sådan mekanism kan varken garantera att stödnivån i bruttobidragsekvivalent är det diskonterade värdet av stödet uttryckt som en procentandel av det diskonterade värdet av de stödberättigande kostnaderna eller garantera att den stödberättigande utgift som avses i investeringsavtalet med Verne hänför sig till investeringskostnaden för materiella kostnader så som föreskrivs i 2007 års riktlinjer ⁽⁶⁹⁾.
- (181) Mot bakgrund av ovanstående konstaterar myndigheten att investeringsavtalet med Verne inte är förenligt med villkoren enligt 2007 års riktlinjer av följande skäl: i) avtalet innehåller ingen redogörelse för de stödberättigande kostnader som investeringen skulle ha återspeglat, ii) stödet är inte korrekt kvantifierat, och iii) det finns ingen metod för beräkning av projektets stödnivå.

5.1.5 Tilläggsstöd vid eventuella ändringar av ordningen

- (182) I artikel 23.7 i investeringsavtalet med Verne fastställs en ovillkorlig skyldighet för de isländska myndigheterna att bevilja stödmottagaren tilläggsstöd för ett projekt som redan beviljats stöd enligt ordningen för det fall att framtida ändringar i ordningen skulle visa sig förmånligare.
- (183) En sådan bestämmelse garanterar stödmottagarens rätt att erhålla stöd utöver det som redan beviljats enligt ordningen såsom den godkänts. Sådant stöd omfattas följaktligen inte av ordningen.
- (184) Myndigheten drar slutsatsen att allt stöd som beviljats enligt den ovannämnda bestämmelsen bör anses utgöra driftstöd eftersom det saknar samband med en nyinvestering. Sådant driftstöd är oförenligt med EES-avtalet. Stödet har framför allt inte beviljats avseende fastställda stödberättigande utgifter eller kostnader såsom anges i punkt 66 i 2007 års riktlinjer.

5.1.6 Slutsats avseende investeringsavtalet med Verne

- (185) På grundval av ovanstående drar myndigheten slutsatsen att allt stöd som beviljats enligt investeringsavtalet med Verne utgör nytt statligt stöd för särskilda ändamål vilket är oförenligt med EES-avtalets funktion i den mening som avses i artikel 61.3 c.

⁽⁶⁷⁾ Se beslut nr 390/10/KOL, avsnitt II.3.3.

⁽⁶⁸⁾ Punkterna 28 och 33.

⁽⁶⁹⁾ Punkterna 33 och 39.

5.2 *Investeringsavtalet med Kísilfélagið*

5.2.1 *Effekten av ändringarna i den kompletterande förordningen*

- (186) Investeringsavtalet med Kísilfélagið avser byggnadsarbeten – i en eller två etapper – av en anläggning för produktion av kiselmetall i Helguvík, i Reykjanesbær kommun.
- (187) I sitt beslut om inledande intog myndigheten preliminärt ståndpunkten att investeringsavtalet med Kísilfélagið avser ett föregående avtal som ingicks mellan samma parter avseende samma projekt den 29 maj 2009 ⁽⁷⁰⁾. Följande anges uttryckligen i ingressen till investeringsavtalet med Kísilfélagið: "[...] det investeringsavtal som undertecknades den 29 maj 2009 var avsett som ett första steg mot ingåendet av ett mer omfattande investeringsavtal mellan parterna" och att "[d]etta investeringsavtal är därför en fortsättning på det föregående investeringsavtalet av den 29 maj 2009" ⁽⁷¹⁾.
- (188) Vidare anges följande i artikel 2.2 i avtalet av den 29 maj 2009: "[d]et kompletta avtalet kommer att inbegripa konkludera – men inte vara begränsat till – föreskrifter om avskrivningar och nedskrivningar av anläggningstillgångar och andra redovisningsstandarder, undantag från statliga avgifter, skattesatser och generell beskattning av företaget, Tomahawk och investerarna, import- och exporttullar, punktskatter etc." Följande anges i punkt 1.1 (f.1) i avtalet: "Giltighetstiden för detta investeringsavtal och det efterföljande kompletta investeringsavtalet ska inte understiga 20 år från verkställandet [...]. Detta investeringsavtal ska ersättas av det kompletta investeringsavtalet och därför hävas när det kompletta investeringsavtalet blir rättsligt bindande[...]"
- (189) De isländska myndigheterna har hävdat att de ändringar i ordningen som införts genom den kompletterande förordningen avsåg investeringsavtalet med Becromal och att inga andra projekt som hade inletts innan ordningen trädde i kraft hade beviljats stöd inom ramen för ordningen.
- (190) Även om Kísilfélagið hade ingått ett avtal med de isländska myndigheterna innan ordningen trätt i kraft, hade arbetet med projektet enligt 2009 års avtal inte påbörjats när investeringsavtalet med Kísilfélagið ingicks inom ramen för ordningen. Eftersom kravet på stimulans effekt var uppfyllt, skulle projektet varit berättigat till incitament enligt ordningen oavsett de ändringar som infördes genom den kompletterande förordningen. Därtill kommer att Kísilfélagið inte drog nytta av de ändringar som infördes av artiklarna 8 och 20 i stimulansförordningen genom den kompletterande förordningen.
- (191) Myndigheten drar följaktligen slutsatsen att de ändringar som hade införts genom den kompletterande förordningen inte påverkade investeringsavtalet med Kísilfélagið.

5.2.2 *Stimulans effekt*

- (192) Såsom bekräftats av de isländska myndigheterna konstaterar myndigheten att arbetet ännu inte har påbörjats. För övrigt är det oklart om det någonsin kommer att påbörjas. Myndigheten känner inte till att byggarbeten påbörjats för Kísilfélagið-projektet eller att det utfärdats några bindande åtaganden att förvärva utrustning. Därför beviljades inget stöd till stödmottagaren innan arbetet med projektet hade påbörjats.
- (193) Myndigheten drar därför slutsatsen att investeringsavtalet med Kísilfélagið uppfyller kravet på stimulans effekt enligt ordningen.

5.2.3 *Investeringskostnader och stödtak*

- (194) Även om investeringsavtalet med Kísilfélagið uppfyller ordningens krav på stimulans effekt, instämmer de isländska myndigheterna i myndighetens preliminära slutsats att investeringsavtalet med Kísilfélagið tillhandahöll incitament som sträckte sig utanför ramen för ordningen såsom den godkända ⁽⁷²⁾.

⁽⁷⁰⁾ Se punkterna 118–130.

⁽⁷¹⁾ Avsnitten N och O i ingressen.

⁽⁷²⁾ Som noterats i skälen 33 och 34.

- (195) Uppförandet av anläggningen för produktion av kiselmetall ska enligt investeringsavtalet med Kísilfélagið genomföras i två eller fler etapper under en treårsperiod. Inget första eller sista datum för uppförandet av anläggningen anges i avtalet. Det innehåller inte heller några bestämmelser angående de åtgärder som krävs för att uppföra anläggningen. I avtalet sägs dessutom inget om stödberättigande eller totala investeringskostnader och det innehåller inga bestämmelser angående stödnivåer eller stödtak. Genom att i tillämpliga delar tillämpa resonemanget i skälen 176–181 om investeringsavtalet med Verne, anser myndigheten att dessa faktorer påverkar bedömningen av förenligheten av investeringsavtalet med Kísilfélagið i sin helhet och att de därmed bör bedömas som en icke-avskiljbar del av avtalet.
- (196) Mot bakgrund av ovanstående konstaterar myndigheten att investeringsavtalet med Kísilfélagið inte är helt förenligt med villkoren enligt 2007 års riktlinjer av följande skäl: i) avtalet innehåller ingen redogörelse för de stödberättigande kostnaderna som investeringen skulle ha återspeglats, ii) stödet är inte korrekt kvantifierat, och iii) det finns ingen metod för beräkning av projektets stödnivå.
- (197) Investeringsavtalet med Kísilfélagið måste följaktligen betraktas som nytt stöd för särskilda ändamål som faller utanför tillämpningsområdet för den godkända ordningen.

5.2.4 Tilläggsstöd vid eventuella ändringar av ordningen

- (198) I artikel 22.8 i investeringsavtalet med Kísilfélagið fastställs en ovillkorlig skyldighet för de isländska myndigheterna att bevilja stödmottagaren tilläggsstöd för ett projekt som redan beviljats stöd enligt ordningen i det fall att framtida ändringar i ordningen skulle visa sig förmånligare.
- (199) En sådan bestämmelse garanterar stödmottagarens rätt att erhålla stöd utöver det som redan beviljats enligt ordningen. Sådant stöd faller följaktligen utanför tillämpningsområdet för ordningen såsom den godkänts av myndigheten. De isländska myndigheterna har bekräftat att de tar hänsyn till myndighetens åsikt att denna tillämpning av ordningen inte är förenlig med ordningen såsom den godkänts. De har därmed åtagit sig att stryka denna bestämmelse i avtalet. De isländska myndigheterna har dock inte anmält denna nya särskilda åtgärd till myndigheten såsom de borde ha gjort i enlighet med artikel 1.3 i del I i protokoll 3.
- (200) Myndigheten anser att allt stöd som beviljats enligt den ovannämnda bestämmelsen bör anses utgöra driftstöd eftersom det saknar samband med en nyinvestering. Sådant driftstöd är vid första påseendet oförenligt med EES-avtalets funktion och myndigheten har inte mottagit några upplysningar om eller argument för varför det skulle kunna vara förenligt. Åtgärderna har framför allt inte beviljats för fastställda stödberättigande utgifter eller kostnader såsom anges i punkt 66 i 2007 års riktlinjer.

5.2.5 Slutsats avseende investeringsavtalet med Kísilfélagið

- (201) På grundval av ovanstående drar myndigheten slutsatsen att investeringsavtalet med Kísilfélagið är förenligt med kravet på stimulans effekt enligt 2007 års riktlinjer och att Kísilfélagið därmed var stödberättigat enligt bestämmelserna i ordningen.
- (202) Myndigheten konstaterar dock vidare att investeringsavtalet med Kísilfélagið inte är förenligt med villkoren i 2007 års riktlinjer, eftersom det varken finns hänvisningar till stödberättigande investeringskostnader eller till stödnivåer och stödtak. Myndigheten anser alltså att allt stöd som beviljats enligt investeringsavtalet med Kísilfélagið utgör oförenligt statligt stöd i enlighet med artikel 61.3 c i EES-avtalet.

5.3 *Investeringsavtalet med Thorsil*

5.3.1 Åtgärd för särskilt ändamål

- (203) Enligt de uppgifter som myndigheten förfogar över har investeringsavtalet med Thorsil inget samband med något föregående avtal.

- (204) Myndigheten uttryckte i sitt beslut om inledande ändå tvivel om huruvida artikel 15.3 i investeringsavtalet med Thorsil tillät stöd utanför ramen för den godkända ordningen ⁽⁷³⁾.
- (205) Såsom konstateras i punkterna 33–34 instämmer de isländska myndigheterna i myndighetens preliminära slutsats att investeringsavtalet tillhandahöll incitament som sträckte sig utanför ramen för ordningen som den godkännts.
- (206) Eftersom avtalet redan har trätt i kraft kan myndigheten hur som helst inte utesluta möjligheten att stödet beviljades utan att omfattas av villkoren i den godkända ordningen. Myndigheten kommer således att bedöma de ytterligare incitament som tillhandahölls enligt artikel 15.3 i investeringsavtalet med Thorsil som en åtgärd för särskilda ändamål.

5.3.2 Stimulansseffekt

- (207) Investeringsavtalet med Thorsil ingicks den 30 december 2010. Det avser en anläggning för produktion av kiselmetall som ska byggas i Ölfus kommun, med en årlig produktionskapacitet på ungefär 50 000 ton.
- (208) Enligt de isländska myndigheterna skulle anläggningen enligt planerna tas i drift i oktober 2014. Uppförandet av anläggningen har emellertid ännu inte påbörjats och det är oklart när projektet kommer att förverkligas. Därför är det uppenbart att inget stöd har beviljats innan stödmottagaren påbörjat arbetet med projektet. Myndigheten drar därför slutsatsen att kravet på stimulansseffekt är uppfyllt vad gäller investeringsavtalet med Thorsil.

5.3.3 Investeringskostnader och stödtak

- (209) Enligt investeringsavtalet med Thorsil planerar man att bygga anläggningen för produktion av kiselmetall i Ölfus kommun med beräknad projektstart den 1 oktober 2014. Inget första eller sista datum för uppförandet av anläggningen anges i avtalet. Det innehåller inte heller några bestämmelser angående de åtgärder som krävs för att uppföra anläggningen. I avtalet sägs dessutom inget om stödberättigande eller totala investeringskostnader och det innehåller inga bestämmelser angående stödnivåer eller stödtak.
- (210) Genom att i tillämpliga delar tillämpa resonemanget i skälen 176–181 angående investeringsavtalet med Verne, anser myndigheten att dessa faktorer påverkar bedömningen av förenligheten av investeringsavtalet med Thorsil i sin helhet och att de därmed bör bedömas som en icke-avskiljbar del av avtalet.
- (211) Mot bakgrund av ovanstående konstaterar myndigheten att investeringsavtalet med Thorsil inte är helt förenligt med villkoren enligt 2007 års riktlinjer av följande skäl: i) avtalet innehåller ingen redogörelse för de stödberättigande kostnader som investeringen skulle ha återspeglat, ii) stödet är inte korrekt kvantifierat, och iii) det finns ingen metod för beräkning av projektets stödnivå.
- (212) Investeringsavtalet med Thorsil måste följaktligen betraktas som nytt särskilt stöd som faller utanför ramen för den godkända ordningen.

5.3.4 Möjligheten att förlänga skattebefrielsens giltighetstid

- (213) I artikel 15.3 i investeringsavtalet med Thorsil föreskrivs en möjlighet att förlänga stödperioden utöver den maximala giltighetstiden enligt den godkända ordningen. Denna ytterligare incitamentsåtgärd anmäldes inte till myndigheten, vilket borde ha skett i enlighet med artikel 1.3 i del I i protokoll 3.

⁽⁷³⁾ Avsnitt 4.3.5.

- (214) Möjligheten att förlänga stödperioden är inte knuten till en nyinvestering, utan är i stället ämnad att sänka de kostnader som Thorsil normalt sett skulle ha fått bära inom ramen för sin verksamhet. Den utgör följaktligen driftstöd. Sådant driftstöd är vid första påseendet oförenligt med EES-avtalets funktion och myndigheten har inte mottagit några upplysningar om eller argument för varför det skulle kunna vara förenligt. Åtgärderna har framför allt inte beviljats för fastställda stödberättigande utgifter eller kostnader såsom anges i punkt 66 i 2007 års riktlinjer.

5.3.5 Slutsats avseende investeringsavtalet med Thorsil

- (215) På grundval av det ovanstående drar myndigheten slutsatsen att investeringsavtalet med Thorsil är förenligt med kravet på stimulans effekt enligt 2007 års riktlinjer och att Thorsil därmed var stödberättigat enligt bestämmelserna i ordningen.
- (216) Myndigheten konstaterar vidare att investeringsavtalet med Thorsil inte är förenligt med villkoren i 2007 års riktlinjer, eftersom det varken finns hänvisningar till stödberättigande investeringskostnader eller till stödnivåer och stödtag. Myndigheten anser alltså att allt stöd som beviljats enligt investeringsavtalet med Thorsil utgör oförenligt statligt stöd i enlighet med artikel 61.3 c i EES-avtalet.

5.4 Investeringsavtalet med GMR Endurvinnslan

5.4.1 Särskild åtgärd

- (217) Enligt de uppgifter som myndigheten förfogar över har investeringsavtalet med GMR Endurvinnslan inget samband med något föregående avtal.
- (218) Myndigheten uttryckte i sitt beslut om inledande ändå tvivel om huruvida artikel 22.7 i investeringsavtalet med GMR Endurvinnslan tillät stöd utanför ramen för den godkända ordningen ⁽⁷⁴⁾.
- (219) Såsom konstaterats i skälen 33 och 34 instämmer de isländska myndigheterna i myndighetens preliminära slutsats att avtalet tillhandahåller incitament som sträcker sig utanför ramen för ordningen.
- (220) Eftersom avtalet redan har trätt i kraft, kan myndigheten hur som helst inte utesluta möjligheten att stödet beviljades utan att omfattas av villkoren i den godkända ordningen. Myndigheten kommer således att bedöma de ytterligare incitamenten i artikel 22.7 som en åtgärd för särskilda ändamål.

5.4.2 Stimulans effekt

- (221) Den 7 maj 2012 ingick de isländska myndigheterna ett avtal med GMR Endurvinnslan om beviljande av skattebefrielse för uppförandet av en återvinningsanläggning i Grundartangi i Hvalfjarðarsveit kommun. I avtalet anges att GMR avsåg att inleda produktionen i slutet av 2012 och vara i full drift 2014.
- (222) Såsom bekräftats av de isländska myndigheterna beviljades inget stöd innan stödmottagaren hade påbörjat arbetet med projektet.
- (223) Myndigheten drar därför slutsatsen att kravet på stimulans effekt är uppfyllt vad gäller investeringsavtalet med GMR Endurvinnslan.
- (224) Myndigheten måste ändå undersöka huruvida vissa faktorer i avtalet uppfyller kraven enligt 2007 års riktlinjer.

⁽⁷⁴⁾ Se avsnitt 4.3.6 i beslutet om inledande.

5.4.3 Investeringskostnader och stödtak

- (225) I avtalet sägs ingenting om stödberättigande utgifter och det innehåller inga bestämmelser angående stödnivåer eller stödtak.
- (226) Genom att i tillämpliga delar tillämpa resonemanget i skälen 176–181 angående investeringsavtalet med Verne, anser myndigheten att dessa faktorer påverkar bedömningen av förenligheten av investeringsavtalet med GMR Endurvinnslan i sin helhet och att de därmed bör bedömas som en icke-avskiljbar del av avtalet.
- (227) Mot bakgrund av ovanstående konstaterar myndigheten att investeringsavtalet med GMR Endurvinnslan inte är helt förenligt med villkoren enligt 2007 års riktlinjer av följande skäl: i) avtalet innehåller ingen redogörelse för de stödberättigande kostnader som investeringen skulle ha återspeglats, ii) stödet är inte korrekt kvantifierat, och iii) det finns ingen metod för beräkning av projektets stödnivå.
- (228) Investeringsavtalet med GMR Endurvinnslan måste följaktligen betraktas som nytt särskilt stöd som faller utanför tillämpningsområdet för den godkända ordningen.

5.4.4 Tilläggsstöd vid ändringar av ordningen

- (229) Artikel 22.7 i investeringsavtalet med GMR Endurvinnslan innehåller en klausul som är identisk med den i investeringsavtalet med Kísilfélagið (se skälen 198–200) avseende rätten att begära utökat stöd om ordningen skulle utvidgas.
- (230) Såsom konstaterats i skäl 199 garanterar en sådan bestämmelse stödmottagarens rätt att erhålla stöd utöver det som redan beviljats enligt ordningen. Sådant stöd faller följaktligen utanför ordningens omfattning. De isländska myndigheterna har bekräftat att de tar hänsyn till myndighetens åsikt att denna tillämpning av ordningen inte är förenlig med ordningen såsom den godkänts och har därför förbundit sig att stryka denna bestämmelse i avtalet. De isländska myndigheterna har emellertid inte anmält denna särskilda åtgärd till myndigheten i enlighet med artikel 1.3 i del I i protokoll 3.
- (231) Myndigheten anser att allt stöd som beviljats enligt den ovannämnda bestämmelsen bör anses utgöra driftstöd, eftersom det saknar samband med en nyinvestering. Sådant driftstöd är vid första påseendet oförenligt med EES-avtalets funktion och myndigheten har inte mottagit några upplysningar om eller argument för varför det skulle kunna vara förenligt. Stödet har framför allt inte beviljats för fastställda stödberättigande utgifter eller kostnader så som anges i punkt 66 i 2007 års riktlinjer.

5.4.5 Slutsats avseende investeringsavtalet med GMR Endurvinnslan

- (232) På grundval av ovanstående drar myndigheten slutsatsen att investeringsavtalet med GMR Endurvinnslan är förenligt med kravet på stimulansseffekt enligt 2007 års riktlinjer och att GMR Endurvinnslan därmed var stödberättigat enligt bestämmelserna i ordningen.
- (233) Myndigheten konstaterar vidare att investeringsavtalet med GMR Endurvinnslan inte är förenligt med villkoren i 2007 års riktlinjer eftersom det varken finns hänvisningar till stödberättigande investeringskostnader eller till stödnivåer och stödtak. Myndigheten anser alltså att allt stöd som beviljats enligt investeringsavtalet med GMR Endurvinnslan utgör oförenligt statligt stöd i enlighet med artikel 61.3 c i EES-avtalet.

5.5 Slutsats

- (234) Mot bakgrund av ovanstående drar myndigheten slutsatsen att investeringsavtalet med Verne i sin helhet hade ingåtts vid sidan av bestämmelserna i ordningen såsom den godkänts av myndigheten och att det därmed utgör en särskild åtgärd. Undersökningen visar att bestämmelserna i investeringsavtalet med Verne medför beviljande av stöd som är oförenligt med EES-avtalets funktion i den mening som avses i artikel 61.3 c.

- (235) Även om projekten Thorsil, Kísilfélagið och GMR Endurvinnslan uppfyller kraven för stimulansseffekt enligt urvalskriterierna i ordningen är de olika avtalen – som bedömts som särskilda åtgärder – oförenliga med villkoren enligt 2007 års riktlinjer, eftersom de varken innehåller hänvisningar till stödberättigande investeringskostnader eller till stödnivåer och stödtag i förhållande till dessa kostnader. I avtalet ingår även vissa tilläggsbestämmelser som tillåter att stöd beviljas utanför ramen för den godkända ordningen. Myndigheten anser därför att dessa avtal i sin helhet utgör oförenligt stöd i den mening som avses i artikel 61.3 c.

6. FÖRFARANDEKRAV

- (236) I artikel 1.3 i del I i protokoll 3 fastställs följande: "Eftas övervakningsmyndighet skall underrättas i så god tid att den kan yttra sig om alla planer på att vidta eller ändra stödåtgärder. Staten i fråga får inte genomföra åtgärden förrän detta förfarande lett till ett slutgiltigt beslut".
- (237) De isländska myndigheterna anmälde inte till myndigheten de ändringar som införts av ordningen genom den kompletterande förordningen som tillåter beviljande av stöd för projekt som påbörjats redan innan ordningen trätt i kraft. De isländska myndigheterna informerade inte myndigheten om investeringsavtalen med Verne, Thorsil, Kísilfélagið och GMR Endurvinnslan eftersom de ansåg att dessa investeringsavtal omfattades av ordningen. Av myndighetens slutsats i skäl 235 om att dessa investeringsavtal i sin helhet faller utanför tillämpningsområdet för ordningen såsom den godkänts, följer att dessa avtal borde ha anmälts till myndigheten för bedömning som särskilda åtgärder.
- (238) Eftersom ändringarna i ordningen utgör statligt stöd som är urskiljbart från ordningen och investeringsavtalen med Verne, Thorsil, Kísilfélagið och GMR Endurvinnslan, utgör statligt stöd som faller utanför ramarna för den godkända ordningen var de i princip föremål för individuell anmälan enligt kraven i 2007 års riktlinjer.
- (239) Myndigheten drar därför slutsatsen att de isländska myndigheterna inte har iakttagit sina skyldigheter i enlighet med artikel 1.3 i del I i protokoll 3 till EES-avtalet.

7. BERÄTTIGADE FÖRVÄNTNINGAR OCH RÄTTSSÄKERHET

- (240) De grundläggande rättsprinciperna om berättigade förväntningar och rättssäkerhet kan åberopas av stödmottagare för att ifrågasätta ett återkrav av olagligt beviljat stöd. Principerna är dock endast tillämpliga vid exceptionella omständigheter och ett företag kan i regel inte ha några berättigade förväntningar att stöd är lagligt annat än om det har beviljats med iakttagande av förfarandet för anmälan av stödet till myndigheten (eller Europeiska kommissionen) ⁽⁷⁵⁾. Denna princip har bekräftats av domstolen: "Enligt rättssäkerhetsprincipen kan, i en situation som den som är aktuell vid den nationella domstolen, förekomsten av en exceptionell omständighet inte heller beaktas. Domstolen har nämligen redan slagit fast att så länge som kommissionen inte har fattat något beslut om godkännande, [...] kan stödmottagaren inte vara säker på att stödet är rättsenligt och varken åberopa principen om skydd för berättigade förväntningar eller rättssäkerhetsprincipen." ⁽⁷⁶⁾
- (241) Domstolen har slagit fast att en berättigad förväntning att stödet är rättsenligt i princip inte kan åberopas såvida detta stöd har beviljats enligt det förfarande som beskrivs i artikel 1.3 i del I i protokoll 3 ⁽⁷⁷⁾, och påpekar att en aktsam näringsidkare normalt sett bör kunna avgöra om detta förfarande har följts ⁽⁷⁸⁾.

⁽⁷⁵⁾ Mål C-5/89 kommissionen mot Tyskland, REG (1990), s. I-3437, punkt 14; mål C-169/95 kommissionen mot Spanien, REG (1997), s. I-135, punkt 51, mål C-24/95 Land Rheinland-Pfalz mot Alcan Deutschland GmbH, REG (1997), s. I-1591, punkt 25.

⁽⁷⁶⁾ Mål C-1/09 Centre d'Exportation du Livre Français (CELF), Ministre de la Culture et de la Communication v Société Internationale de Diffusion et d'Édition, REG (2010), s. I-2099, punkt 53. Se även mål C-91/01 Italien mot kommissionen, REG (2004), s. I-4355, punkterna 66 och 67.

⁽⁷⁷⁾ Mål C-5/89 kommissionen mot Tyskland, REG (1990), s. I-3437, punkt 14, förenade målen C-183/02 P och C-187/02 P Demesa och Territorio Histórico de Álava mot kommissionen, REG (2004), s. I-10609, punkt 51.

⁽⁷⁸⁾ Mål C-5/89 kommissionen mot Tyskland, REG(1990), s. I-3437, punkt 14, mål C-169/95 Spanien mot kommissionen, REG (1997), s. I-135, punkt 51.

- (242) En stödmottagare som olagligt beviljats stöd eftersom det inte anmälts kan endast i undantagsfall åberopa en berättigad förväntning att stödet var lagligt för att motsätta sig ett återkrav⁽⁷⁹⁾. Domstolen har slagit fast att ett organ kan åberopa grundprincipen om skydd för berättigade förväntningar när en EU-myndighet har väckt välgrundade förhoppningar⁽⁸⁰⁾.
- (243) Enligt de isländska myndigheterna gavs klartecken till ett reviderat avtal med Verne – som på så sätt skulle omfattas av ordningen – vid ett möte med myndighetens tjänstemän i Bryssel den 27 maj 2011. Även om de isländska myndigheterna erkänner att denna typ av företrädande av myndigheten eller av någon av dess anställda inte kan åberopas enligt EU-praxis, har de ändå begärt att myndigheten ska ta vederbörlig hänsyn till vad som sades vid det ovannämnda mötet och i enlighet därmed slå fast att förenligheten av investeringsavtalet med Verne och ordningen har blivit fastställd.
- (244) Myndigheten är överens med de isländska myndigheterna om att uttalanden från en myndighetstjänsteman vid ett informellt möte inte kan åberopas som ett argument för stödets förenlighet och att det inte kan skapa berättigade förväntningar bland stödmottagarna. Myndigheten har exklusiv behörighet att bedöma förenligheten av statligt stöd med EES-avtalet. Inte förrän myndigheten har fattat ett slutligt beslut angående en viss åtgärd, kan denna åtgärd anses vara förenlig med bestämmelserna om statligt stöd enligt EES-avtalet. Myndigheten har hittills inte fattat något beslut om godkännande av regionalt stöd för Verne.
- (245) Myndigheten avfärdar vidare de isländska myndigheternas yrkande att myndigheten hade gett klartecken för Verne att erhålla stöd enligt ordningen såsom den godkänts. Myndigheten har i sin skriftväxling med de isländska myndigheterna aldrig sagt att Verne-projektet skulle kunna vara berättigat till regionalstöd. Tvärtom har myndigheten sedan 2010 – när diskussionerna om föransökan avseende Verne-projektet hölls – uttryckt tvivel om huruvida kravet på stimulans effekt var uppfyllt. I en skrivelse av den 31 mars 2010 uttryckte myndigheten tvivel om huruvida de isländska myndigheterna hade bevisat den faktiska stimulans effekten av de olika skatte- och avgiftslättnader som ingår i 2009 års avtal. Myndigheten klargjorde även att de isländska myndigheterna inte hade lagt fram dokumentation som kunde bevisa att de hade utfärdat en avsiktsförklaring att bevilja stöd innan arbetet med projektet hade inletts och att den information som lagts fram tydde på att arbetet hade påbörjats en viss tid före det att stödmottagaren och de isländska myndigheterna hade inlett diskussioner angående ett investeringsavtal. Såsom konstateras i skäl 153 hävde de isländska myndigheterna 2009 års avtal och ingick ett annat avtal med Verne den 27 september 2011 för att projektet skulle kunna omfattas av ordningen. Investeringsavtalet med Verne anmäldes inte till myndigheten och har följaktligen inte godkänts som förenligt med bestämmelserna om statligt stöd enligt EES-avtalet.
- (246) Myndigheten kan därför inte godta att argument angående rättssäkerhet och berättigade förväntningar skulle gälla i detta fall, särskilt mot bakgrund av domstolens rättspraxis och den omfattande tillämpligheten av artikel 61 i EES-avtalet och av artikel 107 i EUF-fördraget.

8. ÅTERKRAV

- (247) Stöd som beviljats utan att ha anmälts till myndigheten utgör olagligt stöd i den mening som avses i artikel 1.f i del II i protokoll 3. Enligt artikel 14 i del II i protokoll 3 ska myndigheten besluta att olagligt stöd som är oförenligt med bestämmelserna om statligt stöd enligt EES-avtalet måste återkrävas från stödmottagarna, om detta inte skulle stå i strid med en allmän rättsprincip i den mening som avses i artikel 14 i del II i protokoll 3. De isländska myndigheterna och stödmottagarna har inte lagt fram några argument som motiverar något generellt undantag från en allmän rättsprincip.
- (248) En stats skyldighet att undanröja oförenligt stöd syftar till återställa den tidigare situationen.⁽⁸¹⁾ Stödmottagarna går på så sätt miste om den fördelaktiga ställning på marknaden gentemot sina konkurrenter och situationen innan utbetalningen av stödet återställs så långt det är möjligt.⁽⁸²⁾

⁽⁷⁹⁾ Förenade målen C-183/02 P och C-187/02 P Demesa och Territorio Histórico de Álava mot kommissionen, REG (2004), s. I-10609, punkt 51.

⁽⁸⁰⁾ Mål T-290/97, Mehibas Dordstelaan mot kommissionen, REG (2000), s. II-15 och mål C-182/03 och C-217/03, Belgium och Forum 187 ASBL mot kommissionen, REG (2006), s. I-05479, punkt 147.

⁽⁸¹⁾ Förenade målen C-278/92, C-279/92 och C-280/92 Spanien mot kommissionen, REG (1994), s. I-04103, punkt 75.

⁽⁸²⁾ Se förenade målen E-17/10 and E-6/11 Furstendömet Liechtenstein och VTM Fundmanagement mot Eftas övervakningsmyndighet [2012] Eftadomstolens dom, s. 117, punkterna 141 och 142.

- (249) Återkrav av felaktigt obetalt statligt stöd bör inbegripa sammansatt ränta i enlighet med artikel 14.2 i del II i protokoll 3 till övervakningsavtalet och artiklarna 9 och 11 i myndighetens beslut 195/04/KOL av den 14 juli 2004. ⁽⁸³⁾
- (250) De isländska myndigheterna har än så länge inkommit med begränsade upplysningar angående det belopp som beviljades enligt den kompletterande förordningen och investeringsavtalen. De har dessutom inte lämnat tillräcklig information angående datumen då stödet stod till stödmottagarnas förfogande. Myndigheten kan därför i detta skede inte avgöra de faktiska belopp som ska återkrävas från stödmottagarna.
- (251) De isländska myndigheterna måste till myndigheten översända en lämplig rapport om framstegen med indrivningen av stödet och tydligt ange de faktiska åtgärder som vidtagits för att få till stånd en omedelbar och effektiv återbetalning av stödet. Därtill måste de isländska myndigheterna inom två månader från dagen för meddelandet av detta beslut inkomma med handlingar som styrker att återbetalningen av det olagliga stödet från stödmottagarna faktiskt pågår (t.ex. rundskrivelser, utfärdade betalningskrav etc.)

9. SLUTSATS

- (252) Myndigheten drar slutsatsen att de isländska myndigheterna olagligen har genomfört det stöd som beviljats enligt den kompletterande förordningen (och följaktligen investeringsavtalet med Becromal), i strid med artikel 1.3 i del I i protokoll 3. Detta beviljade statliga stöd är oförenligt med EES-avtalets funktion och ska återkrävas i den mån det har utbetalats.
- (253) Myndigheten drar slutsatsen att de isländska myndigheterna olagligen har genomfört det statliga stöd för särskilda ändamål som beviljades enligt investeringsavtalet med Verne i strid med artikel 1.3 i del I i protokoll 3. Detta statliga stöd är oförenligt med EES-avtalets funktion och ska återkrävas i den mån det har utbetalats.
- (254) Avseende investeringsavtalen med Kísilfélagið, Thorsil och GMR Endurvinnslan, anser myndigheten att även om dessa tre projekt uppfyller kraven för stimulans effekt enligt urvalskriterierna i ordningen, är de olika avtalen oförenliga med villkoren enligt 2007 års riktlinjer, eftersom de varken hänvisar till stödberättigande investeringskostnader eller till stödnivåer och stödtak och avtalen utgör därmed nytt särskilt stöd i den mening som avses i artikel 61.3 c i EES-avtalet och 2007 års riktlinjer. Dessa avtal innehåller dessutom vissa bestämmelser – nämligen artikel 22.8 i investeringsavtalet med Kísilfélagið, artikel 15.3 i investeringsavtalet med Thorsil och artikel 22.7 i investeringsavtalet med GMR – som tillåter att stöd beviljas utanför den godkända ordningen. Dessa bestämmelser innebär också ett beviljande av stöd som är oförenligt med EES-avtalets funktion i den mening som avses i artikel 61.3 c och 2007 års riktlinjer. Allt stöd för särskilda ändamål som beviljats på grundval av dessa avtal ska återkrävas i den mån det har utbetalats.
- (255) Slutligen noteras att de åtgärder som de isländska myndigheterna föreslagit i skälen 52 och 53 inte är av sådant slag att de gör det möjligt för myndigheten att utesluta stödets oförenlighet i det aktuella fallet.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Det formella granskningsförfarandet avseende den isländska ordningen för investeringsincitament med de ändringar som anmälts av de isländska myndigheterna avslutas härmed.

Det formella granskningsförfarandet angående investeringsavtalet med Marmeti avslutas härmed.

⁽⁸³⁾ I dess lydelse enligt Eftas övervakningsmyndighets beslut nr 789/08/KOL av den 17 december 2008, om ändring av kollegiets beslut nr 195/04/KOL om de tillämpningsbestämmelser som avses i artikel 27 i del II i protokoll 3 till avtalet mellan Eftastaterna om upprättande av en övervakningsmyndighet och en domstol avseende standardformulär för anmälan om stöd (EUT L 340, 22.12.2010, s. 1, och EES-supplementet nr 72, 22.12.2010, s. 1).

Artikel 2

Den kompletterande förordningen innebär statligt stöd som är oförenligt med EES-avtalets funktion i den mening som avses i artikel 61.3 i avtalet.

Artikel 3

Investeringsavtalet med Becromal innebär statligt stöd som är oförenligt med EES-avtalets funktion i den mening som avses i artikel 61.3 i avtalet.

Artikel 4

Investeringsavtalet med Verne innebär statligt stöd för särskilda ändamål som är oförenligt med EES-avtalets funktion i den mening som avses i artikel 61.3 i avtalet.

Artikel 5

Investeringsavtalen med Kísilfélagið, Thorsil och GMR Endurvinnslan uppfyller inte de villkor som anges i ordningen såsom den godkänts genom beslut nr 390/10/KOL, eftersom avtalen varken innehåller hänvisningar till stödberättigande utgifter eller till stödnivåer och stödtak.

Investeringsavtalen med Kísilfélagið, Thorsil och GMR Endurvinnslan innebär statligt stöd för särskilda ändamål som är oförenligt med EES-avtalets funktion i den mening som avses i artikel 61.3 i avtalet.

Artikel 6

De isländska myndigheterna ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att från mottagarna återkräva det stöd som avses i artiklarna 3–5 som olagligt ställts till deras förfogande.

Det stöd som ska återkrävas ska inbegripa ränta på ränta från den dag då förmånstagarna fick tillgång till finansieringen fram till dagen för återkravet.

Artikel 7

Återkravet av stöd ska vara omedelbart och effektivt i enlighet med förfarandena i nationell lagstiftning.

De isländska myndigheterna måste se till att återkravet av stöd genomförs inom fyra månader från dagen för meddelandet av detta beslut.

De isländska myndigheterna ska upphöra med alla utbetalningar av utestående stöd av det slag som avses i artiklarna 3–5 med verkan från den dag då detta beslut offentliggörs.

Artikel 8

De isländska myndigheterna ska inom två månader från dagen för meddelandet av detta beslut lämna in följande upplysningar till myndigheten:

- a) Det totala belopp (kapital och räntor) som ska återkrävas från stödmottagarna.
- b) De datum då de belopp som ska återkrävas ställdes till stödmottagarnas förfogande.
- c) En detaljerad rapport om framstegen och om de åtgärder som vidtagits för att fullfölja detta beslut.
- d) Handlingar som bevisar att återvinning av det otillåtna och oförenliga stödet pågår (t.ex. rundskrivelser, utfärdade betalningskrav etc.)

Artikel 9

Detta beslut riktar sig till Island.

Artikel 10

Endast den engelska versionen av detta beslut är giltig.

Utfärdat i Bryssel den 8 oktober 2014.

För Eftas övervakningsmyndighet

Oda Helen SLETNES

Ordförande

Helga JÓNSDÓTTIR

Ledamot av kollegiet
